

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Bakalářská práce

**Politické aspekty řízení a rozvoje vybrané obce
(případová studie obce Radonice)**

Ester Matoušková

© 2023 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Ester Matoušková

Hospodářská a kulturní studia

Název práce

Politické aspekty řízení a rozvoje vybrané obce (případová studie obce Radonice)

Název anglicky

Political aspects of management and the development of the chosen municipality (case study of Radonice)

Cíle práce

Tématem bakalářské práce je problematika místní samosprávy a rozvoje obcí. Výzkum bude zaměřen na vybranou obec Radonice, ležící ve Středočeském kraji (okres Praha-východ).

Cílem práce bude v rámci zvoleného tématu:

1. Charakterizovat hlavní socioekonomické ukazatele obce a vyhodnotit jejich vliv na vývoj a fungování místní samosprávy.
2. Identifikovat aktéry politického procesu v obci (lokální politické subjekty apod.).
3. Definovat charakter rozhodovacího procesu místní samosprávy v oblasti rozvoje obce.

Metodika

Při vypracování práce bude využit přístup, jenž se snaží zohledňovat odlišnosti v obsahu a způsobu rozhodování orgánů místní samosprávy obcí různých velikostí. Práce bude postavena jako případová studie. Sběr dat proběhne pomocí studia dokumentů a dotazování členů místní samosprávy. Dále budou použity další standartní metodologické postupy, především komparace.

Doporučený rozsah práce

30-40 stran

Klíčová slova

Radonice, místní samospráva, volby, rozhodování, rozpočet obce, rozvoj obce, investice

Doporučené zdroje informací

- Balík, S. Komunální politika. Obce, aktéři a cíle místní politiky. Praha: Grada, 2009.
- Balík, S. Metodologie výzkumu komunální politiky. In Fiala, P.; Strmiska, M. Víceúrovňové vládnutí: teorie, přístupy, metody. Brno: CDK, 2005.
- Bernard, J. (ed.). Endogenní rozvojové potenciály malých obcí a místní samospráva. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2010.
- Bernard, J. (ed.). Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj. Praha: Sociologické nakladatelství SLON, 2011.
- Čmejrek, J.; Bubeníček, V.; Čopík, J. Demokracie v lokálním politickém prostoru. Praha: Grada Publishing, 2010.
- Čopík, J.; Kopřiva, R.; Čmejrek, J. Mayors as a variable in typologies of local governments: a case study of the Czech Republic. *Local Government Studies*, 47(2), 2021, s. 167-185.
- Jüptner, P. Komunální koalice a politické modely. *Politologická revue*, 10(2), 2004, s. 80–101.
- Outlý, J. Volby do zastupitelstev vývoj a souvislosti. *Politologická revue*, 9(2), 2003, s. 17–44.
- Provažníková, R. Financování měst, obcí a regionů. Praha: Grada Publishing, 2015.
- Rektořík, J.; Šelešovský, J. Strategie rozvoje měst, obcí, regionů a jejich organizací. Brno: Masarykova univerzita, 1999.

Předběžný termín obhajoby

2022/23 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Jan Čopík, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 17. 6. 2022

prof. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 27. 10. 2022

doc. Ing. Tomáš Šubrt, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 17. 02. 2023

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Politické aspekty řízení a rozvoje vybrané obce (případová studie obce Radonice)" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 15.03.2023

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucímu mé bakalářské práce Ing. Janu Čopíkovi, Ph.D., za jeho odborné vedení při jejím vypracovávání a za jeho cenné postřehy. Dále bych ráda poděkovala všem respondentům za jejich ochotu odpovídat na kladené otázky a za čas, který mi věnovali. Také děkuji svým blízkým za jejich podporu.

Politické aspekty řízení a rozvoje vybrané obce (případová studie obce Radonice)

Abstrakt

Bakalářská práce "Politické aspekty řízení a rozvoje vybrané obce (případová studie obce Radonice)" se zabývá výzkumem územní samosprávy. Cílem práce je zjistit, jakým způsobem probíhá v obci Radonice proces rozhodování místní samosprávy. Sběr dat probíhal formou rozhovorů a analýzou dostupných dat o obci. V teoretické části práce jsou vymezeny pojmy související s řízením místní samosprávy, s komunálními volbami, s obecními rozpočty a se suburbanizací. Praktická část práce se zabývá polohou obce, demografickou situací v obci, její vybaveností a službami. Dále je zde charakterizována místní politická situace s analýzou místních komunálních voleb. V práci jsou popsáni hlavní aktéři rozhodovacího procesu, včetně vlivu starosty a novousedlíků. Proces rozhodování v Radonicích je dále analyzován na příkladu rozhodování o výstavbě nové základní školy. V praktické části je také analyzován obecní rozpočet. Radonice jsou rychle se rozvíjející suburbánní oblast, která se nachází v těsné blízkosti Prahy. V posledních letech tato obec zaznamenala velký nárůst obyvatel, se kterým se musela vypořádat. V Radonicích byla proto postavena škola, jejíž výstavba byla podporována zejména starostou obce. Starosta má vliv i na další investice, stejně jako na kulturní život obce.

Klíčová slova: Radonice, místní samospráva, volby, rozhodování, rozpočet obce, rozvoj obce, investice, suburbanizace.

Political aspects of management and the development of the chosen municipality (case study of Radonice)

Abstract

The bachelor thesis "Political aspects of management and the development of the chosen municipality (case study of Radonice)" deals with the research of local self-government. The aim of the thesis is to find out how the decision-making process of local government takes place in the municipality of Radonice. The data collection was carried out in the form of interviews and analysis of available data about the municipality. The theoretical part of the thesis defines concepts related to local government management, municipal elections, municipal budgets and suburbanization. The practical part of the thesis deals with the location of the municipality, the demographic situation in the municipality, its utilities and services. It also characterizes the local political situation with an analysis of the local municipal elections. The thesis describes the main actors in the decision-making process, including the description of an influence that holds the mayor and the new residents. The decision-making process in Radonice is further analysed using the example of the decision-making to build a new primary school. The municipal budget is also analysed in the practical part. Radonice is a rapidly developing suburban area located in close proximity to Prague. The municipality has faced challenges as a result of a significant growth of its population in recent years. As a result, Radonice built a school, which construction was especially encouraged by the mayor. The mayor also has an influence on other investments, as well as on the local cultural life.

Keywords: Radonice, local self-government, elections, decision-making process, municipal budget, community development, investment, suburbanization.

Obsah

1	ÚVOD	11
2	CÍL PRÁCE	12
2.1	Cíl práce.....	12
2.2	Metodika.....	13
3	TEORETICKÁ ČÁST	15
3.1	Obecní zřízení.....	15
3.1.1	Obec.....	15
3.1.2	Zastupitelstvo.....	15
3.1.3	Rada.....	16
3.1.4	Starosta.....	17
3.1.5	Obecní úřad.....	17
3.2	Komunální volby.....	18
3.2.1	Volby do zastupitelstev.....	18
3.2.2	Volební strany.....	18
3.2.3	Volební obvody.....	19
3.2.4	Kandidátní listiny.....	19
3.2.5	Preferenční hlasování.....	20
3.3	Financování obcí.....	20
3.3.1	Fiskální federalismus.....	20
3.3.2	Příjmy.....	21
3.3.3	Výdaje.....	22
3.3.4	Rozpočet.....	22
3.4	Suburbanizace.....	23
3.4.1	Proces suburbanizace.....	23
4	PRAKTICKÁ ČÁST	25
4.1	Charakteristika obce Radonice.....	25

4.1.1	Poloha.....	25
4.1.2	Historie obce.....	25
4.1.3	Vývoj počtu obyvatel obce.....	25
4.1.4	Struktura obyvatelstva.....	26
4.1.5	Nezaměstnanost	27
4.1.6	Technická vybavenost.....	28
4.1.7	Doprava v obci.....	28
4.1.8	Obecní policie.....	29
4.1.9	Školství.....	29
4.1.10	Sport a kultura.....	29
4.1.11	Služby a Podniky	30
4.1.12	Shrnutí.....	32
4.2	Politická charakteristika obce Radonice.....	33
4.2.1	Přenesená působnost	33
4.2.2	Orgány obce.....	33
4.2.3	Starosta obce.....	33
4.3	Volby do zastupitelstva	33
4.3.1	Analýza voleb	33
4.3.2	Volební účast	34
4.3.3	Kandidátní listiny.....	36
4.3.4	Personální stabilita v zastupitelstvu	37
4.4	Rozhodování v obci.....	37
4.4.1	Zasedání zastupitelstva a rady	37
4.4.2	Investiční impulsy v obci.....	38
4.4.3	Aktivita občanů v obci	38
4.4.4	Proces rozhodování o výstavbě základní školy	39
4.5	Rozpočet obce.....	41

4.5.1	Stav obecního rozpočtu	41
4.5.2	Příjmy	43
4.5.3	Výdaje	44
4.5.4	Dotace.....	46
5	ZÁVĚR.....	48
6	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	50
6.1	Seznam literatury	50
6.2	Internetové zdroje.....	52
7	SEZNAM TABULEK, GRAFŮ A ZKRATEK	60
7.1	Seznam tabulek	60
7.2	Seznam grafů	60
7.3	Seznam zkratk	60
7.4	Legislativní zdroje.....	60
7.5	Rozhovory.....	60
7.6	Přílohy	61
	PŘÍLOHY.....	62

1 ÚVOD

Obec tvoří základní jednotku územní samosprávy, která je místem realizace komunální politiky. Samostatnou působnost má v obci na starost volené zastupitelstvo obce. Vlivů působících na komunální politiku je více a jejich výzkumem lze sledovat proces rozhodování v obci vedoucí k jejímu rozvoji. Z demografického hlediska může mít význam geografická poloha obce, a to například v suburbánních oblastech, kde lze pozorovat vliv blízkého města na obec. Dále lze zkoumat vliv počtu obyvatel a rychlost růstu populace obce, ze kterého mohou plynout problémy v případě, že na něj obec není dostatečně vybavena. Podstatná je i struktura obyvatelstva nebo zaměstnanost.

Z hlediska politického lze komunální politiku zkoumat na základě voleb do zastupitelstva, kandidátních listin, celkového zájmu o kandidaturu do zastupitelstva a jeho personální stability. Podstatný je také vliv jednotlivců a různých zájmových skupin na dění a rozhodování v zastupitelstvu. Z hlediska rozvoje menší obce často stačí jeden aktivní starosta, který je iniciátorem nových investic, ke zlepšení života v obci.

Jelikož obec disponuje vlastním rozpočtem, je možné dívat se na komunální politiku a její rozhodování i z ekonomického hlediska, tedy lze analyzovat jednotlivé rozpočty na základě jejich příjmů a výdajů. Důležitou část příjmů tvoří dotace, které jsou často pro rozvoj obce klíčové a při rozhodování o nových investicích v obci mohou být u otázky, zda se bude investice vůbec realizovat, zcela zásadní.

2 CÍL PRÁCE

2.1 Cíl práce

Stěžejním cílem této bakalářské práce je zjistit, jakým způsobem probíhá v obci Radonice (okres Praha-východ) proces rozhodování místní samosprávy. V rámci zvoleného tématu byly stanoveny tyto dílčí cíle:

1. Charakterizovat hlavní socioekonomické ukazatele obce a vyhodnotit jejich vliv na vývoj a fungování místní samosprávy.
2. Identifikovat aktéry politického procesu v obci (lokální politické subjekty apod.).
3. Definovat charakter rozhodovacího procesu místní samosprávy v oblasti rozvoje obce.

V rámci výzkumu byly stanoveny tyto výzkumné otázky:

- Jaké jsou vnitřní a vnější vlivy, které proces rozhodování o rozvoji obce ovlivňují z hlediska demografického, politického a ekonomického?
- Kdo jsou hlavní aktéři procesu rozhodování a jaký je jejich vliv na rozvoj obce?
- Jaká je v obci role starosty?
- Jak silná je v obci participace novousedlíků?¹

Radonice jsou pro výzkum místních samospráv zajímavým místem, protože se nacházejí v těsné blízkosti velkého města v dynamicky se rozvíjející suburbánní oblasti. V obci je v posledních letech patrný vysoký nárůst obyvatelstva, který v ní vede k významným změnám a mění se tak její původně vesnický charakter. Právě tyto změny (politické

¹ K této otázce bylo čerpáno z této literatury:

ŠPAČKOVÁ, P., OUŘEDNÍČEK, M., SUSOVÁ, K. *Sociální prostředí, sociální kapitál a sociální klima v suburbii: případová studie obce Jesenice u Prahy*. In: Ouředníček, M., Temelová, J. (eds.): *Sociální proměny pražských čtvrtí*. Praha: Academia, 2012.

CÍLEK, V. BAŠE, M. *Suburbanizace pražského okolí: Dopady na sociální prostředí a krajinu*. 2005. Dostupné z: <https://docplayer.cz/2864066-Suburbanizace-prazskeho-okoli-dopady-na-socialni-prostredi-a-krajinu-vaclav-cilek-a-miroslav-base.html>.

OUŘEDNÍČEK, Martin, JANA TEMELOVÁ. *Současná česká suburbanizace a její důsledky*. Veřejná správa č. 4, 2008. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/soucasna-ceska-suburbanizace-a-jejji-dusledky.aspx>.

i ekonomické), nové investice a jejich aktéři, vedoucí k dalšímu rozvoji obce, jsou vhodným objektem pro zkoumání.

2.2 Metodika

Ve výzkumu územních samospráv existuje názor, který říká, že je tolik komunálních politik, kolik existuje obcí, proto je i nutné zvolit specifický přístup při jejich zkoumání (Fiala 1994 cit. Balík 2005, 163). Z jednotlivých případových studií vybraných obcí pak lze vyvodit obecné hypotézy. Oproti tomu existuje i výzkumný přístup, kdy se nezohledňují specifické aspekty jednotlivých komunálních politik (Balík 2005, 166-167). V této práci je využit přístup první, zohledňující individuální specifika místní komunální politiky.

Případová studie je součástí kvalitativního výzkumu, jejím cílem je postihnout zkoumaného objektu do hloubky a v jeho celkovém kontextu za pomoci kvalitativních, ale i kvantitativních dat (Chrastina 2019, 48-49). Metodami získávání dat pro takovou studii je dotazování. Jednou z forem dotazování je polostrukturovaný rozhovor, při kterém se vede rozhovor s předem připravenými dotazy, které však výzkumník může doplňovat dalšími otázkami dle potřeby. Tato forma je tedy například oproti strukturovanému rozhovoru mnohem flexibilnější, protože může přímo reagovat na plynutí konverzace s konkrétním dotazovaným. Je však nutné brát v potaz, že jednotlivé odpovědi respondentů jsou jejich subjektivními pohledy na věc, které nemusí být objektivní pravdou (Mišovič 2019, 80-82). Další metodou získávání dat je analýza dokumentů. Zde mohou posloužit zejména úřední dokumenty, které jsou dostupné například na úřadech, nebo virtuální data dostupná online (Hendl 2005, 204).

V rámci sběru dat bylo provedeno pět polostrukturovaných rozhovorů s pěti aktéry místní samosprávy. První dva rozhovory proběhly v březnu 2022 se starostou Radonic a ředitelkou místní základní školy v rámci sběru dat na seminární práci týkající se místní samosprávy. Další dva rozhovory proběhly v září 2022 se dvěma zastupiteli obce. Poslední rozhovor proběhl v prosinci 2022 s místostarostou obce. Otázky pro respondenty byly jasné formulovány po teoretické přípravě a seznámení se se situací v obci². Po provedení rozhovorů došlo k jejich následnému zpracování a porovnání jednotlivých odpovědí respondentů. V rámci sběru dat bylo také čerpáno z internetových stránek obce, ze smluv zde zveřejněných, ze zápisů ze zasedání zastupitelstva a rady obce a také z obecních novin.

² Seznam kladených otázek se nachází v příloze č.1.

Údaje o podnicích figurujících v obci byly čerpány z internetových stránek jednotlivých podniků. Demografické a ekonomické údaje byly čerpány z databáze ČSÚ, dále pak z dat Monitoru-státní pokladny a Ministerstva práce a sociálních věcí.

3 TEORETICKÁ ČÁST

3.1 Obecní zřízení

3.1.1 Obec

Obec lze vymezit dle jejího území. Toto území tvoří základ pro místní samosprávu, která je i místem realizace komunální politiky (Balík 2009, 11). Po roce 1989 se začal systém územní veřejné samosprávy transformovat. Obcím byla znovu svěřena dvojitá působnost – samostatná a přenesená (Balík 2009, 61). Samostatnou působnost obce spravuje zastupitelstvo obce, tato působnost vychází z ústavně daného práva obce na vlastní samosprávu. Přenesená působnost spočívá ve výkonu státní správy obcí (Holeček a kol. 2009, 10-12).

V České republice k 1. 1. 2021 existovalo 6 258 obcí (www.czso.cz). Až 80 % z těchto obcí má počet obyvatel pod 1 000 a až 60 % z nich má dokonce pod 500 obyvatel. Česká republika je tedy charakteristická pro svůj vysoký počet malých obcí (Čmejrek, Bubeníček, Čopík 2010, 38). Tato roztržitost je patrná nejen v počtu obyvatel jednotlivých obcí, ale i v počtu pracovních příležitostí, které se povětšinou soustředí ve větších městech (Bernard 2010, 15-16).

3.1.2 Zastupitelstvo

Zastupitelstvo obce spravuje samostatnou působnost v obci a jedná se o její vrcholný orgán. Jen a pouze zastupitelstvo má v rámci této působnosti vyhrazeny kompetence, jako je volba starosty, volba, členů rady, rozhodování o vyhlášení místního referenda, vydávání obecně závazné vyhlášky obce, schvalování programu rozvoje obce, schvalování rozpočtu a závěrečného účtu obce, zřizování a rušení příspěvkových organizací, vydávání obecně závazných vyhlášek obce a další. (Čmejrek, Bubeníček, Čopík 2010, 40–41).

Dále může zastupitelstvo zřizovat výbory jako své iniciativní a kontrolní orgány. Zastupitelstvo vždy zřizuje kontrolní a finanční výbor. Kontrolní výbor dohlíží na plnění usnesení zastupitelstva a rady obce, také dohlíží na dodržování právních předpisů ostatními výbory a obecním úřadem. Také plní kontrolní úkoly zadané zastupitelstvem. Finanční výbor má za úkol kontrolovat účelnost a hospodárnost nakládání s majetkem obce a dále plní úkoly zadané zastupitelstvem obce (Holeček a kol. 2009, 13, 15-16).

Zastupitelstvo je tvořeno zastupiteli, kteří jsou přímo voleni občany. Počet zastupitelů v zastupitelstvu se odvíjí od počtu obyvatel v obci a vždy musí být lichý.

Zastupitelstvo má sice právo volit radu obce, ta je však zřizována pouze tehdy, pokud počet zastupitelů není nižší než 15 členů (Čmejrek, Bubeníček, Čopík 2010, 39).

Tabulka 1 Počet zastupitelů na obyvatele

Počet obyvatel v obci	Počet zastupitelů v zastupitelstvu
do 500 obyvatel	5 až 15 zastupitelů
500 až 3 000 obyvatel	7 až 15 zastupitelů
3 000 až 10 000 obyvatel	11 až 25 zastupitelů
10 000 až 50 000 obyvatel	15 až 35 zastupitelů
50 000 až 150 000 obyvatel	25 až 45 zastupitelů
nad 150 000 obyvatel	35 až 55 zastupitelů

Zdroj: Zákon č. 128/2000 Sb., § 68

Mandát zastupiteli vzniká jeho zvolením v obecních volbách. Zastupitel musí na prvním zasedání zastupitelstva složit slib. Zastupitel má dále stanovená práva a povinnosti. Má právo předkládat návrhy zastupitelstvu, vznášet dotazy, připomínky a podněty na orgány obce a dále má právo požadovat informace, které se týkají výkonu jeho funkce. Mezi povinnosti zastupitele patří docházet na zasedání zastupitelstva (které se koná nejméně jednou za tři měsíce) a dalších členských orgánů a plnit úkoly jimi zadané. Další povinností je vyhnout se střetu zájmů. Výkon své funkce je však zastupitel fakticky povinen vykonávat pouze podle svého svědomí. (Balík 2009, 67-68).

3.1.3 Rada

Rada obce má za úkol výkon samostatné působnosti. Mezi její pravomoci patří například zabezpečování hospodaření obce dle schváleného rozpočtu, příprava návrhů pro jednání zastupitelstva a zabezpečení plnění jeho usnesení, vydávání nařízení obce. Dále rozhoduje o uzavírání nájemních smluv a smluv o výpůjčkách. Za svůj výkon se rada zodpovídá zastupitelstvu (Balík 2009, 73-74). Rada může také zřizovat a rušit komise jako své iniciativní a poradní orgány (Holeček a kol. 2009, 14).

Členové rady jsou voleni zastupitelstvem z jeho vlastních řad. Členy jsou starosta místostarosta a radní, jejich celkový počet musí být lichý a nesmí překračovat jednu třetinu členů zastupitelstva. Rada se schází na neveřejných schůzích dle potřeby (Čmejrek, Bubeníček, Čopík 2010, 42-43).

V obcích do 10 000 obyvatel si můžou zastupitelé určit, zda bude rada zřízena, jelikož mohou ovlivňovat, kolik bude zastupitelů v zastupitelstvu, a tedy zda jich bude potřebných 15 k jejímu zřízení. Tam, kde není zřízena rada, vykonává její pravomoci starosta a zastupitelstvo. Toho někteří starostové mohou využívat. Zejména v malých obcích měli zastupitelé problém se soustředěním moci do starostových rukou, takže zřízení rady považovali za žádoucí (Ryšavý 2006, 962-963).

3.1.4 Starosta

Starosta je volen zastupitelstvem z jeho řad a také se mu zodpovídá. Jeho důležitou funkcí je zejména zastupovat obec navenek (Holeček a kol. 2009, 14). Kromě této funkce má starosta také pravomoci, které však nejsou o mnoho větší než běžného zastupitele. Patří sem pravomoc se souhlasem ředitele krajského úřadu jmenovat a odvolat tajemníka obecního úřadu (Balík 2009, 75). Role starostů je však významná zvláště v řízení zasedání rady a zastupitelstva. Starostové, zejména pak v obcích malých do 2 000 obyvatel, hrají významnou roli při rozvoji obce a také jako hlavní iniciátoři nových projektů. Právě tuto činnost mohou prosazovat na jednání rady a zastupitelstev. Také není neobvyklé, že kvůli novým investicím jsou starostou, před oficiálním zasedáním, svolávány mimořádné pracovní schůzky zastupitelstva nad rámec běžné agendy, kde jsou jednotlivé projekty předjednávány. Ve velkých obcích přesahujících 15 000 obyvatel je vliv starosty menší, neboť se v zastupitelstvu uplatňuje kolektivní vedení z důvodu více uvolněných zastupitelů (Čopík, Kopřiva, Čmejrek 2021, 177-179).

Vliv starostů v malých obcích také popisuje J. Bernard. Dle něj je u starostů podstatná nejen jejich role iniciátorů rozvoje v obci, ale také jejich administrativní působení. V malých obcích je často i malý administrativní aparát, ve kterém proto starosta musí hrát podstatnou úřednickou roli. Mezi důležité úřednické úkoly starosty patří například tvorba žádostí o dotace, komunikace s dodavateli veřejných služeb a příprava podkladů pro odpovědné hospodaření (Bernard 2010, 25).

3.1.5 Obecní úřad

Obecní úřad vykonává v rámci přenesené působnosti státní správu. V rámci působnosti samostatné pak plní úkoly zadané zastupitelstvem či radou obce a zároveň pomáhá v činnosti komisím a výborům. Obecní úřad sestává ze starosty, místostarosty a tajemníka. Funkce tajemníka nemusí být vždy zřízena, pokud tomu tak však je, může rada obecní úřad dělit na odbory a oddělení dle úseků jeho činnosti (Holeček a kol. 2009, 14).

Tajemník je odpovědný starostovi. Pokud není jeho funkce zřízena, zůstává její výkon pouze na starostovi. Náplní jeho práce je zajišťovat výkon přenesené a samostatné působnosti obce, stanovovat platy zaměstnancům obce, plnit úkoly stanovené zastupitelstvem radou a starostou, účastnit se zasedání zastupitelstva, kde má poradní hlas a vydávat vnitřní směrnice obecního úřadu (Balík 2009, 77).

3.2 Komunální volby

3.2.1 Volby do zastupitelstev

V České republice se využívá v komunálních volbách listinný poměrný volební systém (Šedo 2009, 345). Komunální volby jsou založeny na principu všeobecného, rovného a přímého volebního práva. Platí zde aktivní volební právo, tedy právo volit, a pasivní volební právo, tedy právo kandidovat. Komunální volby mají funkci kontrolní – občané prostřednictvím pravidelně volených zástupců mohou kontrolovat výkonné orgány obce. Zvolení daných zástupců je legitimizováno právě všeobecnými volbami, volby tedy plní také funkci legitimizační. Rozdílné názory politických sil se pak díky volbám integrují, z toho vychází jejich integrační funkce (Čmejrek, Bubeníček, Čopík 2010, 51).

3.2.2 Volební strany

Kandidovat do zastupitelstva mohou politické strany, koalice politických stran, sdružení nezávislých kandidátů, koalice nezávislých kandidátů a samotní nezávislí kandidáti. Pro registraci kandidátních listin sdružení nezávislých kandidátů je potřeba petice podepsaná alespoň 7 % obyvatel obce. Pro registraci kandidátní listiny politické strany je potřeba podpisů 1 000. Proto se kandidátům v obcích do 14 000 obyvatel vyplatí kandidovat jako sdružení nezávislých kandidátů, a naopak při vyšším počtu obyvatel kandidovat jako politická strana, jelikož je třeba sehnat menší počet podpisů, než by potřebovalo sdružení nezávislých kandidátů. (Outlý 2003, 23-25).

Politické strany kandidující v komunálních volbách často nelze brát jako ucelený celek, protože v jednotlivých stranách mají jednotlivci nastaveny rozdílné cíle. Také ideologické zaměření stran není v komunální politice tak časté, jako tomu bývá v politice vysoké. Spojujícím aspektem tak jsou zde více osobní vztahy a společné záměry. V nejmenších obcích do 1 700 obyvatel je skladba kandidujících subjektů rozdílná oproti obcím s vyšším počtem obyvatel. Častější je zde kandidatura nezávislých kandidátů. Naopak místní stranické organizace mají nízký počet členů a stranická příslušnost nehraje mezi kandidáty velkou roli. (Jüptner 2004, 81-84).

Obecně lze tedy říci, že čím je obec větší co do počtu obyvatel, tím je důležitější stranická příslušnost a tím menší je vliv jednotlivce. V obcích menší střední velikosti do 9 000 obyvatel jsou místní zastupitelstva tvořena „jádry“ skládajícími se z několika aktivistů, kteří jsou v zastupitelstvu doplňováni méně aktivními straníky. V obcích větší střední velikosti do 45 000 obyvatel nezávislí kandidáti kandidují pod některou z místních regionálních stran. Sdružení nezávislých kandidátů zde ubývá. V největších obcích se pak již nezávislí kandidáti prakticky neobjevují (Jüptner 2004, 87-98).

3.2.3 Volební obvody

Počet přidělených mandátů ovlivňuje proporcionalitu voleb, respektive větší volební obvody (tj. obvody s více přerozdělovanými mandáty) zajišťují vyšší volební proporcionalitu než obvody malé (Čmejrek, Bubeníček, Čopík 2010, 54). V komunálních volbách si počet mandátů určuje samo zastupitelstvo. S touto pravomocí pracují velké a malé obce rozdílně. Velké obce mohou vytvářet více volebních obvodů a docílit tak vyšší reprezentace. V tomto případě je lepší vyšší počet zastupitelů. Naopak v malých obcích je často velká personální nouze, která vede k problémům při sestavování kandidátních listin, zde je proto výhodnější zvolit malý počet zastupitelů (Outlý 2003, 30).

3.2.4 Kandidátní listiny

V komunálních volbách se využívá volná kandidátní listina. To v praxi znamená, že voliči mohou dělit svůj hlas mezi více kandidátů kandidujících za různé volební strany (Šedo 2009, 346).

Jednotlivé způsoby sestavování kandidátních listin u malých obcí rozdělil a popsal V. Bubeníček do čtyř skupin. Skupina nepluralitní systém + kooperativní model označuje obce, kde kandiduje pouze jedna kandidátní listina, na kterou je velký problém sehnat lidi ochotné kandidovat. Ve druhé skupině nepluralitní systém + nekooperativní model se jedná o obce, kde hrozí ztráta samostatnosti obce v důsledku dlouhodobého nezájmu o kandidaturu a místní komunální politiku. Situaci se zde snaží často zachránit několik aktivních jedinců, kteří jsou ochotni kandidovat. Ve třetí skupině pluralitní systém + kooperativní model jsou popisovány obce, ve kterých kandiduje více kandidátních listin, na kterých jsou však kandidující zájemci víceméně náhodně rozděleni, a mezi kterými prakticky neexistuje soupeřivost. V poslední skupině označené jako pluralitní systém + nekooperativní model jsou obce, kde kandiduje jak vyšší počet volebních stran, tak ale i malý počet, nebo dokonce

pouze jedna kandidátní listina. Tato skupina se vyznačuje především vyšší soupeřivostí a snahou dlouhodobě se udržet v zastupitelstvu (Bubeníček 2006, 748-751).

3.2.5 Preferenční hlasování

Jak již bylo zmíněno, volič může v komunálních volbách rozdávat více hlasů více kandidátům, konkrétně může mezi kandidáty z různých kandidátních listin rozdat tolik hlasů, kolik je členů v zastupitelstvu. Volič může také dát svůj hlas jen jedné konkrétní kandidátce, a tím podpořit všechny, kteří na ní kandidují. Také lze využít oba způsoby najednou, tedy označit jednu kandidátní listinu a k tomu jednotlivé kandidáty z jiných kandidátních listin (Čmejrek, Bubeníček, Čopík 2010, 62). V takovém případě připadnou hlasy těm kandidátům za označenou volební stranu, kteří jsou na vyšších pozicích. Kandidáti pod nimi budou totiž nahrazeni jednotlivými označenými kandidáty z jiných kandidátních listin. Nižší pozice na kandidátní listině je tedy nevýhodná. Pokud by chtěl kandidát z nižší pozice přeskóčit kandidáty z vyšších pozic, musí překonat průměrný počet získaných hlasů alespoň o 10 % (Šedo 2009, 347).

Snaha prosadit kandidáty z nižších pozic kandidátních listin není často úspěšná, protože daní kandidáti mají problém překročit 10 % limit a voleni jsou tak spíše kandidáti z vyšších, „volitelných“ míst (Šedo 2009, 358-359). S. Balík v této souvislosti upozorňuje na to, že hlasy pro kandidáty na nižších místech jsou ve své podstatě hlasy pro danou volební stranu. Paradoxně tak preferenční hlas pro upřednostňovaného kandidáta z nižších pozic vede ke konečnému zvolení kandidáta z pozice vyšší, protože mandáty, které subjekt získal, zbývají pouze pro kandidáty na vyšších pozicích (Balík 2009, 106).

3.3 Financování obcí

3.3.1 Fiskální federalismus

Teorie fiskálního federalismu se zabývá tím, jakým způsobem lze rozdělit příjmy mezi jednotlivé vládní úrovně a úrovně veřejné správy (Peková, Pilný 2002, 128-129). Rozlišují se tři modely fiskálního federalismu – centralizovaný, decentralizovaný a kombinovaný. V centralizovaném modelu jsou veřejné příjmy rozdělovány ze státního rozpočtu na nižší úrovně, tím prakticky centrální vláda může nižší úrovně usměrňovat podle své vůle. V decentralizovaném modelu má naopak každá úroveň vlastní příjmy, se kterými může hospodařit dle vlastního uvážení. Kombinovaný model se využívá v České republice, jeho podstatou je rozdělování příjmů ze státního rozpočtu na nižší úrovně. Obcím plynou finance formou dotací ze státního rozpočtu, ale i například z kraje.

Zároveň v kombinovaném modelu existují vlastní příjmy na všech úrovních, tedy i na té obecní (Císařovská, Pavel 2008, 17-18).

3.3.2 Příjmy

Obecní příjmy lze rozdělit na daňové, nedaňové, kapitálové a dotace (Balík 2009, 33).

Daňové příjmy patří mezi nejvýznamnější příjmy obce, které velkou měrou ovlivňují její finanční stabilitu (Provazníková 2015, 109). Lze je rozdělit na svěřené daně, sdílené daně, místní poplatky a správní poplatky (Peková, Pilný 2002, 192). Sdílené daně tvoří podstatnou část daňových příjmů obce, patří mezi ně daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, daň z příjmů fyzických osob samostatně výdělečné činnosti, daň z příjmů fyzických osob vybíraná srážkou, daň z příjmů fyzických osob, pokud nejsou poplatníkem samy obce a daň z přidané hodnoty. Svěřené daně jsou takové daně, které plynou do obecního rozpočtu ze 100 %. Tvoří je daň z nemovitých věcí a daň z příjmu právnických osob placená obcemi (Provazníková 2015, 109-110, 118). Místní poplatky si může obec dobrovolně sama zavést a také je sama vybírat. Tyto poplatky zpravidla netvoří nijak významnou část obecního rozpočtu. Správní poplatky jsou pak poplatky vybírané v souvislosti se správními úkony v rámci přenesené působnosti (Peková, Pilný 2002, 193, 195).

Nedaňové příjmy jsou tvořeny příjmy z vlastního podnikání obce, příjmy za pokuty a penále, dary a uživatelskými poplatky (Balík 2009, 35). Uživatelské poplatky jsou poplatky za smíšené veřejné statky, které plynou do rozpočtů obcí v případě, že tyto statky obec zajišťuje. Pokuty tvoří příjmy, které jsou nahodilé a nehrají v rozpočtu velkou roli. Obec může pokuty rozdávat v přestupkovém řízení (Peková, Pilný 2002, 194-195).

Kapitálové příjmy jsou takové, které se pravidelně neopakují a slouží k pokrytí konkrétních investic. Jedná se zejména o příjmy z prodeje cenných papírů a majetku (Peková 2004, 252).

Dotace jsou příjmy, které jsou pro obce velmi podstatné. Mají za úkol částečně vyvažovat nerovnosti mezi jednotlivými regiony a také slouží k financování přenesené působnosti obcí (Císařovská, Pavel 2008, 36). Obce využívají dotace jako doplněk do svého rozpočtu, protože jsou finančně nesoběstačné (Peková, Pilný 2002, 195). Dotace mohou plynout ze státního i krajského rozpočtu, ale také z evropských fondů (Balík 2009, 35). Lze je dělit na nárokové a nenárokové podle toho, zda mají obce na dotaci nárok nebo si

o ni musí zažádat (Provazníková 2015, 135). S. Balík v této souvislosti upozorňuje na závislost obcí na rozhodnutí úřednické struktury v případě vyplácení nenárokových dotací. Ty totiž rozhodují o tom, zda obce dotaci dostanou či nikoli, a tím mohou ovlivňovat například investice v obci bez jakékoliv znalosti zdejší situace. Na voleném zastupitelstvu pak rozhodnutí vůbec nezávisí (Balík 2009, 37).

3.3.3 Výdaje

S vyšší samostatností obcí dochází k postupnému růstu výdajů. Tento růst částečně souvisí s procesem postupné decentralizace, kdy obce musejí zabezpečovat přenesenou působnost se zvyšující se odpovědností. Na objem výdajů také působí příjmy obce, které v případě jejich omezení mohou výdaje snižovat (Provazníková 2015, 192).

Výdaje obce lze dělit na běžné a kapitálové. Kapitálové výdaje jsou výdaje investiční. Slouží k financování dlouhodobého majetku nebo ke splácení půjček. Běžné výdaje naopak k financování investic neslouží vůbec, protože se jedná o výdaje, které se každý rok pravidelně opakují. Může jít například o výdaje za energie nebo platy zaměstnanců (Císařovská, Pavel 2008, 39). R. Provazníková předkládá vývoj výdajů obcí v České republice mezi lety 1993 až 2014, ze kterého je patrné, že běžné výdaje mají větší podíl na celkových výdajích. Také je zde viditelný strmý růst těchto výdajů. Kapitálové výdaje oproti tomu rostly pomaleji, důvodem toho mohou být výkyvy v příjmech obcí. Malé a velké obce mají také odlišnou strukturu výdajů. Malé obce mají v rámci běžných výdajů vyšší výdaje spojené s administrativou, zejména pak ty spojené se zastupitelstvem. Podíl kapitálových výdajů je u malých obcí také vyšší než u obcí velkých, jelikož realizované investice tvoří podstatnou část ročního rozpočtu obce. Kvůli investicím jsou tak malé obce nuceny brát si častěji rizikové úvěry (Provazníková 2015, 200-201).

3.3.4 Rozpočet

Jedním z nejpodstatnějších součástí finančního hospodaření obce je její rozpočet. Dle něj se hospodáří v rozpočtovém období, které se kryje s kalendářním rokem. Hospodaření obcí lze vyjádřit jako součet stavu peněžních prostředků v rozpočtu na počátku rozpočtového období s rozdílem příjmů a výdajů. Ve výsledku vychází stav peněžních prostředků v rozpočtu na konci rozpočtového období. V případě, že stav peněžních prostředků v rozpočtu na konci rozpočtového období převyšuje stav na počátku rozpočtového období, dochází ke vzniku finanční rezervy. Pokud by byla situace opačná,

znamenaloby to, že obec hospodaří se schodkem, který je potřeba dorovnat například z rezerv nebo úvěry (Peková 2004, 200-201).

Územní rozpočet bilancuje příjmy a výdaje obce. Saldo příjmů a výdajů vychází záporně v případě, že je rozpočet schodkový. V takovém případě převyšují výdaje příjmy a dlouhodobě tento stav vede k zadlužování obce. Přebytkový rozpočet vzniká v případě kladného výsledku salda, kdy výdaje nepřevyšují příjmy obce. Dlouhodobě je však pro obec žádoucí vyrovnaný rozpočet, který nastává v případě, že se příjmy a výdaje vzájemně rovnají (Peková, Pilný 2002, 186).

Rozpočet slouží k realizaci místní politiky a zájmů (Peková 2004, 201). Je schvalován zastupitelstvem obce, sestavení jeho návrhu bývá na finančním odboru obce, které k němu předkládá i podklady. Základem pro sestavení návrhu může být rozpočtový výhled, který slouží ke střednědobému finančnímu plánování, a který musí obce sestavovat povinně. Hotový návrh rozpočtu dále projednává rada obce a finanční výbor. (Provazníková 2015, 63, 66).

V rámci procesu schvalování rozpočtu se v některých obcích konají pracovní schůzky zastupitelstev před jejich oficiálními veřejnými zasedáními. Tyto schůzky probíhají ve většině obcí, méně časté jsou jen ve velkých městech. Projednáván je nejen rozpočet, v některých obcích se může přidat i řešení velkých investic, které s rozpočtem souvisí. Důvodem konání těchto schůzek může být pro zastupitele jejich neveřejnost a možnost detailněji probrat a ujasnit si danou agendu (Kopřiva, Čopík, Čmejrek 2017, 495-498).

3.4 Suburbanizace

3.4.1 Proces suburbanizace

Trendem posledních desetiletí je proces suburbanizace, tedy stěhování obyvatel z měst na jejich okraje a za jejich hranice do tzv. suburbií. Většinou se takto stěhují z městských jader bohatší vrstvy obyvatel, které touží po venkovském domově při zachování městského způsobu života (Cílek, Baše 2005, 9).

Tento proces má výrazný vliv na vzhled krajiny kolem měst, kde vznikají, často velice nekoordinovaně, nové rezidenční čtvrti sestávající z rodinných domků, které se svým vzhledem dosti odlišují od původní zástavby místních vesnic. Dále od těchto rezidenčních čtvrtí se pak nacházejí komerční sklady, které lemují příjezdové komunikace těchto oblastí.

Nová zástavba zároveň vzniká na úkor zemědělských a rekreačních ploch a má tak negativní vliv na životní prostředí (Ouředníček, Temelová 2008).

Noví obyvatelé se stěhují do nově postavených rezidencí, které však vznikají kolem center malých obcí, nacházejících se v blízkosti velkých měst. Tyto obce se tak musí za relativně krátkou dobu vypořádat s prudkým nárůstem obyvatel a často jejich služby, dopravní síť a technická vybavenost tomuto vzrůstu neodpovídá. Novousedlíci tak berou suburbie spíše jako místo k přespaní než k životu, jelikož práci, sociální život a služby vyhledávají v přilehlých velkých městech, kam denně dojíždějí, a tím i navyšují automobilovou dopravu v daných regionech. Další nevýhodou se pak stává, že nově příchozí nemají v obcích trvalé bydliště a také jejich firmy tam nesídlí, takže pak obcím plyne i méně peněz na jejich financování (Hnilička 2005, 11).

Proces suburbanizace má také vliv na sociální a politický život v obci. Novousedlíci mají tendence vytvářet sociální vazby spíše mezi sebou nežli se starousedlíky, neboť jsou si, jako noví obyvatelé obce bližší jako sousedé v nové zástavbě a také často pocházejí z podobného socioekonomického prostředí (Špačková, Ouředníček, Susová 2012, 191). V obci Jesenice u Prahy také došlo s příchodem nových obyvatel k nárůstu počtu spolků a sdružení. Ty se jednak věnují volnočasovým aktivitám, po kterých v dané lokalitě nebyla dosud poptávka, a dále vznikají sdružení, která přímo souvisejí s tlakem na rozvoj obce, nebo naopak se snahou o utlumení nějaké stavební činnosti. Tyto aktivity pak vedou k celkově vyššímu zájmu zejména nových obyvatel o dění na obecním zastupitelstvu (Špačková, Ouředníček, Susová 2012, 196-197).

4 PRAKTICKÁ ČÁST

4.1 Charakteristika obce Radonice

4.1.1 Poloha

Obec Radonice se nalézá v těsné blízkosti Prahy v okrese Praha-východ ve Středočeském kraji. Obec sousedí s katastry obcí Jenštejn a Svěmyslice a městskými částmi Prahy – Horní Počernice, Satalice a Vinoř. Radonice jsou rovinatá obec, která se nachází v nadmořské výšce 242 metrů. Katastrální výměra obce činí 479 hektarů z toho je zastavěno necelých 93 hektarů plochy. Katastrem obce prochází dálnice D10 (E65) s exitem 3, dále se zde nachází síť silnic III. třídy. Na území obce pramení Radonický potok a bezejmenný levostranný přítok Svěmyslického potoka. Dalšími vodními prvky v obci jsou Nebeský rybník, rybník Haltýř a dále nádrž Amerika (www.radonice.cz).

4.1.2 Historie obce

V obci byly nalezeny četné archeologické nálezy, ze kterých je patrné, že území obce bylo osídleno již v dávných dobách. První písemná dokumentace o obci se však dochovala až z konce 14. století. V té době však byla ještě obec rozdělena na Horní a Dolní Radonice. Přesné datum založení obce není známo. Radonice dlouhou dobu patřily k blízkému hradu Jenštejn, v druhé polovině 17. století je však zakoupil hrabě Černín z Chudenic. Pozemky v obci patřily Černínům až do 1. světové války, kdy byly státem zabaveny, ale později částečně navraceny (www.radonice.cz).

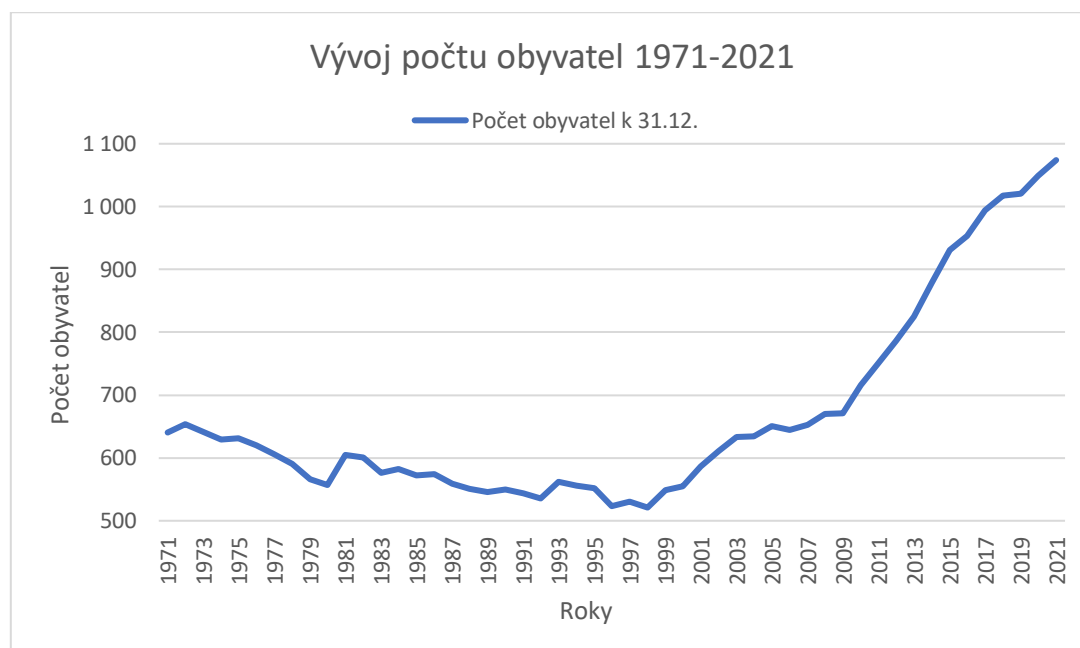
4.1.3 Vývoj počtu obyvatel obce

V Radonicích žilo k 31. 12. 2021 celkem 1 074 obyvatel. Od roku 1971 je tak patrný velký nárůst, který však začal až na konci 20. století. Do této doby byl naopak v obci zaznamenán dlouhodobý mírný pokles obyvatel způsobený v prvních deseti sledovaných letech migrací z obce. Mírný pokles mezi 80. léty a začátkem 90. let byl způsoben jednak zápornou migrací a také záporným přirozeným přírůstkem, kdy v obci více obyvatel zemřelo, než se narodilo. Strmý nárůst obyvatel v Radonicích od konce 90. let, kdy se počet obyvatel až zdvojnásobil, byl zapříčiněn zejména množstvím lidí, kteří se do obce přistěhovali. Zvláště od roku 2010 počet přistěhovalých osob zřetelně převyšoval počet osob vystěhovalých. V posledních šesti letech je také patrný mírný nárůst v počtu narozených dětí (www.czso.cz).

Rostoucí tendenci počtu obyvatel v Radonicích odpovídá i nárůst počtu domů v obci. V roce 2011 bylo v obci celkem 280 domů, z toho 220 jich bylo rodinných. V roce 2021

pak dle ČSÚ bylo v Radonicích už 385 domů a z toho jich bylo 344 rodinných. Nárůst výstavby nových domů je tak za posledních 10 let ještě markantnější než nárůst počtu obyvatel ve stejném období (www.czso.cz). Toto vše se dá přičíst procesu suburbanizace, který podporuje i sama obec, která zasítovává nové pozemky, které pak rozprodává, aby mohla hradit nové investice (např. výstavbu školy), které jsou nutné právě z důvodu nárůstu nových obyvatel (Radonické listy únor 2018). Ostatně i sám starosta tento proces podporuje svou developerskou činností v obci a v blízké oblasti (www.farmes.cz).

Graf 1 Vývoj počtu obyvatel 1971-2021

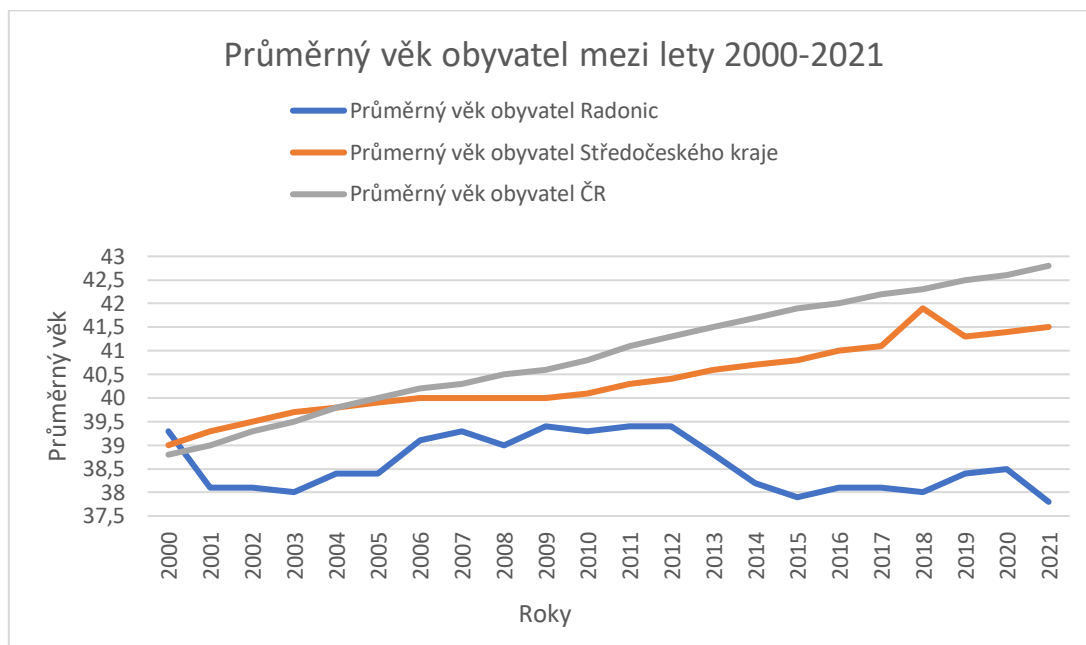

Zdroj: Vlastní zpracování z dat ČSÚ

4.1.4 Struktura obyvatelstva

V Radonicích žilo k 31. 12. 2021 dohromady 553 mužů a 521 žen. Průměrný věk mužů přitom činil 36,6 let a průměrný věk žen byl 39 let. Celkově byl tedy v obci průměrný věk k tomuto datu 37,8 let. Při bližším zkoumání je zřejmé, že od roku 2000 se průměrný věk obyvatelstva mírně snížil, ale osciloval kolem průměru 38 let. Tento trend je odlišný od vývoje průměrného věku ve Středočeském kraji a v celé republice, kde je patrné, že průměrný věk dlouhodobě roste (www.czso.cz).

Graf 2 Průměrný věk obyvatel mezi lety 2000–2021

Zdroj: Vlastní zpracování z dat ČSÚ

Co se týče vzdělanostní struktury obyvatelstva, žije dle dat dostupných z roku 2011 v Radonicích nejvíce lidí se středním vzděláním včetně vyučení bez maturity. Tato skupina tvořila 32 % z celkového obyvatelstva obce. O něco méně žilo v obci lidí s úplným středním vzděláním s maturitou, kteří představovali 28,8 % obyvatel. Dále jsou obyvatelé se základním vzděláním, včetně toho neukončeného, kteří tvořili 17,1 %. Následuje skupina vysokoškolsky vzdělaných lidí představující 14,4 %. Poslední skupina obyvatel má vyšší odborné vzdělání, tyto obyvatelé však představovali marginální skupinu (www.czso.cz).

4.1.5 Nezaměstnanost

Nezaměstnanost v obci lze sledovat z dat dostupných za posledních devět let. Od roku 2014, kdy činila 4,6 % a byla tak za sledované období nejvyšší, postupně klesala až na své minimum, kterého dosáhla v roce 2018, kdy tvořila 0,9 %. Následně opět rostla až do roku 2020, kdy dosahovala druhé nejvyšší hodnoty za sledované období, tedy 3,6 %. Do posledních dostupných dat z července 2022 nezaměstnanost naopak klesala (www.mpsv.cz).

Tabulka 2 Nezaměstnanost v obci Radonice 2014-2022

Měsíc/Rok	Obyvatelstvo 15–64	Uchazeči o zaměstnání	Podíl nezaměstnaných osob [%]
12/2014	566	30	4,6
12/2015	600	21	3,2
12/2016	622	17	2,6
12/2017	633	15	2,2
12/2018	642	6	0,9
12/2019	635	12	1,9
12/2020	633	24	3,6
12/2021	660	17	2,6
07/2022	678	8	1,2

Zdroj: Vlastní zpracování z dat Ministerstva práce a sociálních věcí

Starosta v rámci zaměstnanosti v obci zmiňuje mimořádnou situaci, která vznikla s příchodem uprchlíků z Ukrajiny v březnu 2022, kteří byli ubytováni v místní škole. Pro uprchlíky se snažil starosta zajistit práci, které se ukázal být v daném období v obci nedostatek (Rozhovor č. 1).

4.1.6 Technická vybavenost

V rámci technické vybavenosti se v obci nachází kanalizace s napojením na čističku odpadních vod ve Vinoři, veřejný vodovod a plynofikace. Navýšení počtu obyvatel v posledních letech také nutilo obec do technické vybavenosti investovat a rozšiřovat ji v nově zastavěných částech obce, ale také ji rekonstruovat. Zmínit lze například rekonstrukci přečerpávací stanice splaškových vod v roce 2011, do které byla pořízena nová čerpadla. Dále například výstavba odvodu splaškových vod a vybudování středotlakového plynovodu v roce 2018 v lokalitě, kde bylo v plánu postavit šestnáct nových rodinných domů (www.radonice.cz).

4.1.7 Doprava v obci

Radonice jsou součástí pražské integrované dopravy. V obci jezdí pravidelně tři autobusové linky spojující Radonice s okolními obcemi, zejména pak s Prahou. Linky 376 a 378 končí na konečné zastávce metra C – Letňany. Linka 367 pak končí na konečné zastávce metra B – Černý Most. Jiná veřejná doprava v obci neexistuje, obec je dostupná pouze automobilovou dopravou přes silnice III. třídy a v rámci exitu 3 na dálnici D10 (www.radonice.cz).

Katastrem obce má nadále v budoucnu procházet úsek č. 520 Silničního okruhu kolem Prahy. Tato stavba je předmětem diskusí v obci už mnoho let, a to zejména kvůli jejímu vlivu na kvalitu života v ní. Okruh by měl za následek zvýšení hlukové zátěže a také zvýšení množství prachu v ovzduší obce. V rámci vyjednávání dotčených obcí v daném úseku s krajem a státem však došlo k dohodě, že stavba povede tunelem, čímž by se měl její negativní vliv snížit. Radonice však původně usilovaly o její úplné odstranění z jejich území (Radonické listy únor 2022).

4.1.8 Obecní policie

V roce 2009 byla v Radonicích zřízena obecní policie, která v současné době působí nejen v Radonicích, ale i v obci Jenštejn, Mochov, Zápy, Nehvizdy, Podolanka a Svémyslice. Obecní policie v těchto obcích vykonává svou činnost na základě veřejnoprávní smlouvy k zajištění výkonu činnosti. Kromě služebny v Radonicích má obecní policie detašované pracoviště v obci Nehvizdy a Mochov. Celkově na pracovištích působí sedm strážníků (www.radonice.cz).

4.1.9 Školství

V obci se nachází mateřská i základní škola. Mateřská škola má tři oddělení s kapacitou 62 dětí, v roce 2011 k ní byla postavena přístavba a v roce 2014 byla rekonstruována. Základní škola v obci dlouhé roky nebyla a děti z Radonic docházely na základní školu v blízkých Satalicích, se kterými měly Radonice podepsanou veřejnoprávní smlouvu o školském obvodu. Tato smlouva však byla z důvodu naplnění kapacity školy vypovězena, a proto se v Radonicích musela postavit škola zcela nová (Rozhovor č. 2). V roce 2018 zde byl otevřen první stupeň a v roce 2020 k němu byl dostavěn stupeň druhý spolu s tělocvičnou. Druhý stupeň základní školy má kapacitu 100 žáků. V roce 2022 zajišťovaly Radonice povinnou školní docházku městysu Zápy na základě veřejnoprávní smlouvy. (www.radonice.cz).

4.1.10 Sport a kultura

Územím obce procházejí dvě cykloturistické trasy 8100 a 241. V obci je dále velké sportovní zázemí. Nachází se zde Sportcentrum Radonice, kde jsou k dispozici badmintonová hala, dva tenisové kurty a kurty na plážový volejbal. Dále se v obci nachází Jízdárna Radonice, která nabízí kurzy jízdy na koni a jejich ustájení. Také jsou v nabídce pro veřejnost hodiny zumbly v místním Obecním domě. V Radonicích působí dva sportovní kluby – fotbalový klub Slavia Radonice a tenisový klub Slavia Radonice (www.radonice.cz).

Fotbalisté mají k dispozici v obci hřiště, kde se v roce 2002 postavily nové moderní kabiny a v roce 2011 bylo pořízeno zavlažování herní plochy (www.slavia-radonice.cz).

Kulturní vyžití v obci zajišťuje kulturní centrum Radonice, které se skládá z Obecního domu a Rodinného parku Amerika. Stavba Obecního domu byla zahájena v roce 2014. V jeho prostorách se nachází kadeřnictví, prodejna smíšeného zboží a ordinace lékaře. Součástí jsou i čtyři bytové jednotky, klubovna a sál. V Rodinném parku Amerika se nachází rybníček, který slouží jako koupaliště, cvičební stroje a amfiteátr. Kulturní centrum slouží k pořádání koncertů, firemních akcí, konferencí, divadelních festivalů i svateb. Kulturní akce se v obci pravidelně konají. Provozní vedoucí kulturního centra je Oldřiška Mrázová, která je zastupitelkou v Radonicích. V budově obecního úřadu se nachází knihovna s dostupným připojením k internetu. V Radonicích se také nachází ZOOPark Radonice, který nabízí vzdělávací prohlídky rodinám s dětmi i školám a školkám. Jednatel v ZOOParku je Václav Myslivec, který je v obci zastupitelem od roku 2006. Děti mají dále v obci k dispozici dětské hřiště (www.radonice.cz).

V obci také účinkuje ochotnický spolek a dámská taneční skupina Babaletky. Tyto skupiny pořádají v Radonicích různá představení. Místní ochotnický spolek už pro místní nacvičil dvě divadelní hry. Jeho členy jsou starosta, zastupitelé a jejich příbuzní, kteří hry pro občany sehrávají. V obci se také každoročně hraje Vánoční představení (Radonické listy červen 2014).

4.1.11 Služby a Podniky

V obci se nachází jedna restaurace Radonická Beseda se společenským sálem, který zároveň slouží k pořádání společenských akcí. Od roku 2018 má zařízení nového provozovatele LoveFood s.r.o. Prostory restaurace se nacházejí v Kulturním domě, které provozovateli pronajímá obec, a který byl v nedávné době rekonstruován. Dále je v Radonicích jeden obchod s potravinami. Potravinový Jeden Market provozuje firma Green Eden Garden s.r.o. a nachází se v prostorách Obecního domu, který obec provozovateli pronajímá za 6 500,- Kč měsíčně. V Obecním domě také sídlí kadeřnictví provozované Eliškou Balounovou. Využívané prostory obec poskytuje za 3 800,- Kč měsíčně (www.radonice.cz).

Kvůli pandemii obec od března 2020 snížila nájemné kadeřnictví a restauraci Radonická beseda, z důvodu jejich uzavření v důsledku celostátní karantény. Nájemné bylo

sníženo na částku 1 Kč měsíčně, a to až do konce toho měsíce, v němž měla celostátní karanténa skončit. Z toho je patrné, že obec má velký zájem na tom si tyto podniky pro občany udržet provozuschopné (www.radonice.cz).

Důvod, proč se v obci nachází pouze jeden malý obchod s potravinami, je nasnadě. Mnoho obyvatel Radonic pracuje v Praze, kde jsou také situována velká obchodní centra. Přímo na nedalekém Černém mostě se nachází velká komerční zóna s mnoha obchody, které nabízí zákazníkovi velký výběr zboží (Rozhovor č. 5). Pro obyvatele Radonic, kteří tudy denně projíždí, tak není problém nakupovat právě zde, kde mají větší výběr zboží a lepší ceny. Není proto překvapivé, že v Radonicích je pouze malá večerka, kterou musí obec dotovat, aby se pro občany udržela v provozu. Jedná se o další problém, kterým často čelí suburbie, jak potvrzuje Cílek a Baše. Příkladem jsou dle nich Čestlice, kde není žádný obchod, protože v jejich blízkosti je obří obchodní centrum, kterému nelze konkurovat. Je však otázkou, zda je takové centrum dostupné skutečně pro všechny obyvatele, protože ne všichni jsou schopni se tam dopravit bez auta, a ne všichni obyvatelé takové auto mají (Cílek, Baše 2005, 26)

Na území obce se také nacházejí distribuční, výrobní, skladové a opravářské haly, které patří soukromým firmám. Tyto firmy odkoupily od obce pozemky, na kterých provozují svou činnost. Jelikož však veřejnost v obci vnímala tyto výstavby negativně, dohodla se obec s jednotlivými aktéry na kompenzaci. Společnost Plus-Discount spol. s.r.o. proto na své náklady vybuodovala do svého areálu doprovodné inženýrské sítě vedoucí přes obec. Ty byly následně za cenu 1 Kč převedeny do vlastnictví obce. Firma Eurobal s.r.o. pak přispěla částkou 300 tisíc Kč na další rozvoj vodovodní sítě. Každá z firem také musela přispět částkou 7 000 Kč na rozšíření čistírny odpadních vod ve Víněři (Radonické listy červenec 2007).

V Radonicích má areál také firma ALFUN a.s., která se zabývá činností s hliníkovými materiály a plechy. Její sídlo se však nachází v Bruntále. V Radonicích je partnerem Tenisového klubu Slavia Radonice. Další firma sídlící mimo Radonice, ale vlastníci tam areál, je INPROS PRAHA v.o.s., která je firmou stavební (Radonické listy červenec 2007).

Distribuční centrum vlastní v Radonicích společnost Penny Market s.r.o., která v obci i sídlí. V roce 2021 vybuodovala na vlastní náklady autobusovou zastávku u svého

centra. Společnost má zájem na tom, aby velké množství jejích zaměstnanců nemuselo docházet z centra zastavěné části Radonic až na jejich vzdálený kraj, kde firma sídlí (www.radonice.cz).

V obci také sídlí zemědělské podniky. NĚMCOVA SELSKÁ MLÉKÁRNA RADONICE s.r.o. je rodinný podnik, jehož předmětem podnikání je mlékárenství a denně vyprodukuje cca 8 tisíc litrů mléka. Jeho jednatelem je současný starosta Stanislav Němec. Společníkem je společnost Farmes holding s.r.o., ve které je starosta jednatelem. Vklad společnosti byl 19 100 000,- Kč (www.justice.cz). Další zemědělský podnik patřící pod holding je společnost Farmes, spol. s.r.o., která hospodaří na 852 ha půdy. K holdingu dále patří společnost Farmes development s.r.o., která se věnuje investiční výstavbě. Mezi lety 2008-2010 v Radonicích postavila 27 rodinných domů. Jednateli ve výše zmíněných společnostech je také manželka starosty Hana Němcová a jejich syn Tomáš Němec, který je v obci zastupitelem od roku 2018 (www.farmes.cz).

Celkově dle ČSÚ sídlí v Radonicích 53 obchodních společností se zjištěnou aktivitou, 147 fyzických osob podnikajících dle živnostenského zákona, 5 zemědělských podnikatelů a 12 fyzických osob podnikajících dle jiných zákonů. (www.czso.cz).

4.1.12 Shrnutí

Obec Radonice se nachází v těsné blízkosti Prahy, kam se v posledních letech stěhoval velký počet lidí v rámci procesu suburbanizace. Od začátku 21. století tak v obci došlo k velkému nárůstu počtu obyvatel, což by vysvětlovalo relativně nízký průměrný věk v obci oproti např. průměrnému věku ve Středočeském kraji. Nárůstu počtu obyvatel se v obci muselo přizpůsobit její vybavení. V Radonicích byla v posledních deseti letech postavena jednak škola, ale také kulturní centrum, které nabízí některé základní služby a také volnočasové aktivity. V obci se nachází obchod s potravinami a restaurace, které mají od obce zvýhodněný nájem, což ukazuje na snahu Radonic udržet si tyto podniky pro své obyvatele. Velká část obyvatel Radonic dojíždí pracovat do Prahy, kde využívají i širší výběr tamějších služeb, které by se v malých Radonicích neudržely. V obci se nachází distribuční střediska několika firem a některé z nich zde i sídlí. V minulých letech vyvolávaly stavby těchto center nevoli mezi obyvateli, firmy se proto snažily obci jejich přítomnost kompenzovat investováním do její technické vybavenosti. Podnikání se v obci věnuje i sám starosta, který podniká v zemědělství, ale věnuje se i developerské činnosti v rychle se rozrůstající příměstské oblasti.

4.2 Politická charakteristika obce Radonice

4.2.1 Přenesená působnost

Obec Radonice vykonává základní rozsah státní správy, jedná se tedy o obec I. stupně. Rozšířenou působnost vykonává pro Radonice Brandýs nad Labem-Stará Boleslav. Obecní úřad v Radonicích má na starosti přihlášky k pobytu, evidenci obyvatel, eviduje uzavřené smlouvy a ověřuje podpisy (Rozhovor č. 1). Na úřadě se také nachází terminál CzechPOINT (www.radonice.cz).

Obecní úřad tvoří starosta Ing. Stanislav Němec, MBA, místostarosta Ing. Zdeněk Růžička. Další odpovědné osoby jsou sekretářka obecního úřadu, správce rozpočtu a účetní. V otázkách administrativy, provozu obecního úřadu, správy majetku a kulturních a sportovních akcí je odpovědný místostarosta. Za výstavbu, opravy a údržby nemovitostí je odpovědný stavební technik a v rámci nákupů majetku a ostatní je odpovědný starosta (Organizační řád obce Radonice).

4.2.2 Orgány obce

V Radonicích působí patnáctičlenné zastupitelstvo. Počet zastupitelů byl takto stanoven, protože je to minimální počet, při kterém lze v obci zřídit radu (Rozhovor č. 3). Místostarosta uvádí, že model patnáctičlenného zastupitelstva s radou se během let vedení obce osvědčil. Rada zřizuje stavební komisi a kulturní, sociální a sportovní komisi (Rozhovor č. 5).

4.2.3 Starosta obce

Ing. Stanislav Němec, MBA je v Radonicích zastupitelem od roku 2006. Starostou se pak stal v roce 2009. Pro funkci starosty není uvolněný, žije se jako podnikatel. Je členem ODS, v letech 1998-2002 byl za tuto stranu poslancem Parlamentu České republiky (Rozhovor č. 1).

4.3 Volby do zastupitelstva

4.3.1 Analýza voleb

Za posledních patero voleb, od roku 2006 do roku 2022, v obci nekandidovaly do patnáctičlenného zastupitelstva více než dvě kandidátní listiny. V roce 2006 kandidovala kandidátní listina SNK Radonice a Radoňáci 2006. SNK Radonice reprezentovalo již v obci zaběhnuté vedení. Tato kandidátní listina nabídla patnáct uchazečů o mandát zastupitele, nakonec získala ve volbách mandátů deset s celkovým výsledkem 63,22 %. Radoňáci 2006

oproti tomu měli na kandidátní listině dvanáct kandidátů a do zastupitelstva se jich dostalo pět s celkovým výsledkem 36,72 %. Preferenční hlasy v případě vítězné kandidátky nijak neměnily pořadí zvolených zastupitelů, neboť žádný z kandidátů nedostal o 10 % více preferenčních hlasů, než byl průměr celé kandidátní listiny. Naopak na kandidátce Radoňáci 2006 se díky preferenčním hlasům dostal ze čtvrtého místa na místo první Vlastimil Baloun, což ale nijak neovlivnilo personální skladbu kandidátů, kteří nakonec získali mandáty (www.volby.cz).

Ve volbách v roce 2010 kandidovaly kandidátní listiny NEZ. KAN. RADONICE 2010 a SNK "Radonice 2010". Obě kandidátní listiny nabízely patnáct kandidátů, konečný výsledek mezi nimi byl nakonec velmi těsný. Vyhrála kandidátní listina SNK "Radonice 2010", která měla 52,93 % hlasů a získala tak osm mandátů. Na této kandidátní listině nikdo z kandidátů nedostal tolik hlasů, aby se měnilo jejich konečné pořadí. NEZ. KAN. RADONICE 2010 získala 47,06 % hlasů, které pro ni znamenaly zbylých sedm mandátů v zastupitelstvu. Na této kandidátní listině se vlivem preferenčních hlasů měnilo pořadí kandidátů. Martin Diviš se ze čtvrtého místa dostal na první místo kandidátní listiny (www.volby.cz).

V roce 2014 do zastupitelstva kandidovala jedna kandidátní listina pod názvem Společně pro obec 2014, na které bylo patnáct kandidátů. Pořadí na kandidátní listině se kvůli preferenčním hlasům změnilo v jednom případě, kdy dvojka kandidátní listiny Jan Stypola přeskočil na první místo starostu Ing. Stanislava Němce (www.volby.cz). Starostovu pozici v zastupitelstvu tento skok nikterak neovlivnil a celkově se dle něj na preferenční hlasy v zastupitelstvu nebere velký ohled (Rozhovor č. 1).

V roce 2018 ve volbách kandidovala pouze jedna kandidátní listina pod názvem "Společně pro obec 2018", na které kandidovalo patnáct uchazečů o post zastupitele. Preferenční hlasy na pořadí kandidátů neměly vliv (www.volby.cz).

Ve volbách v roce 2022 kandidovala jedna kandidátní listina s názvem Společně pro obec 2022, na které se ucházelo o mandát zastupitele patnáct kandidátů. Ani zde preferenční hlasy neměly vliv na konečné pořadí zvolených kandidátů (www.volby.cz).

4.3.2 Volební účast

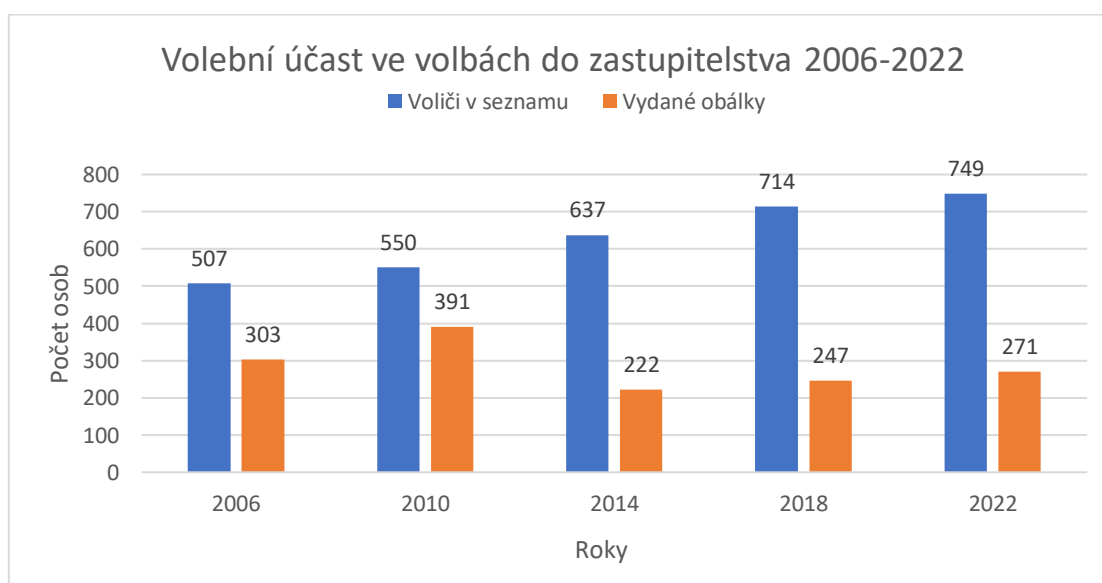
Ačkoli v posledních letech počet obyvatel v obci celkem podstatně vzrostl, na volební účasti ve volbách do zastupitelstev se toto navýšení nijak významně neprojevovalo.

Procentuálně byla nejvyšší volební účast ve volbách v roce 2010, kdy činila 71,09 %. V tomto roce bylo také reálně vydáno 391 volebních obálek, což za sledované volby 2006-2022 představuje zdaleka nejvyšší hodnotu. Oproti volbám, v roce 2006, tak přišlo volit o 88 voličů více. Počet voličů oprávněných volit se přitom zvednul o 43 obyvatel. Důvodem vysoké volební účasti může být výměna dosavadního dlouholetého vedení v roce 2009. Tato výměna byla, v jinak politicky klidném životě obce, událostí turbulentní, ke které se prostřednictvím voleb mohli chtít občané obce vyjádřit (www.volby.cz).

V následujících volbách již počet vydaných obálek nepřesáhl 300. Procentuálně nejnižší volební účast byla ve volbách v roce 2018, kdy dosáhla 34,59 %, avšak k volbám přišlo 247 oprávněných voličů, což není za sledované období nejnižší hodnota. Reálně volilo nejméně lidí ve volbách v roce 2014, kdy odvolilo pouze 222 obyvatel. Důvodem tohoto nepoměru je právě již zmíněné navýšení počtu obyvatel. Právě mezi lety 2014 a 2018 se počet obyvatel oprávněných volit zvýšil o 77 lidí, takže na procenta lze hodnotit volební účast v roce 2014 jako vyšší, i když tomu tak ve skutečnosti nebylo (www.volby.cz).

V roce 2022 volební účast oproti minulým dvěma volbám opět stoupla. Procentuální účast činila 36,18 % a reálně odevzdaných obálek bylo 271. Oproti volbám v roce 2018 se tak zvedl počet voličů o 24. Celkový počet obyvatel oprávněných volit se pak zvýšil o 35 lidí. Z toho je patrné, že ač volební účast mezi volbami v posledních letech mírně stoupá, tak v obci neustále chodí k volbám podobný počet lidí (www.volby.cz).

Graf 3 Volební účast ve volbách do zastupitelstva 2006-2022

Zdroj: Vlastní zpracování z dat ČSÚ

4.3.3 *Kandidátní listiny*

Ve volbách v roce 2014, 2018 a 2022 se v obci volili kandidáti pouze z jedné kandidátní listiny. Ve volbách v roce 2006 a 2010 kandidovaly kandidátní listiny dvě. Ve všech volbách kandidovala sdružení nezávislých kandidátů. Naprostá většina kandidátů byla také bez politické příslušnosti. V současné době je v zastupitelstvu s politickou příslušností pouze starosta Ing. Stanislav Němec, MBA a Ing. Tomáš Němec, kteří jsou členy ODS a Ing. Michal Vrba, který je v hnutí ANO. (www.volby.cz).

Starosta vysvětluje, že důvodem, proč bylo v minulých letech více kandidátních listin je, že bývalé vedení obce v čele se starostkou Hedou Rosendorfovou bylo v obci nečinné, a ta byla kvůli tomu zanedbaná. Dle jeho slov to v obci vypadalo jako „dva roky po válce“. Další kandidátní listina Radoňáci 2006, na které kandidoval i on sám, tak měla jistým způsobem protestní charakter, neboť se vymezovala vůči způsobu vedení obce (Rozhovor č. 1). Starostka byla také dlouhou dobu nečinná v zastupitelstvu. Dle Radonických listů, kvůli svému zdravotnímu stavu. Proto současný starosta převzal v roce 2009 její funkci (Radonické listy květen 2009). Se skupinou z druhé kandidátní listiny SNK Radonice se však dostával v té době nový starosta do střetů. Situace byla vyhrocená tak, že po výměně starostů mu někdo vysklil okénko u auta a v roce 2010 po volbách mu někdo propíchal pneumatiky (Rozhovor č. 1).

Důvodem, proč v posledních třech volbách kandidovala pouze jedna kandidátní listina, může být jednak ocenění práce současného zastupitelstva občany obce, proti kterému necítí nutnost se vymezovat, a také protože obec funguje, jak má. Dalším důvodem je neochota občanů mít v obci práci navíc (Rozhovor č. 3).

Dle starosty v obci není přílišný zájem o kandidaturu. Naopak je těžké sehnat v obci lidi, kteří by byli ochotni „nechat se napsat“ na kandidátní listinu. Starosta většinou telefonicky obvolává možné kandidáty do zastupitelstva (Rozhovor č. 1). Zastupitel Ing. Tomáš Němec proces sestavování kandidátních listin hodnotí jako velmi těžký, neboť práce zastupitele předpokládá práci navíc, do které se mnohým nechce. Proto dle něj také zůstává kandidátní listina personálně neměnná, až na drobné změny (Rozhovor č. 3).

Motivací pro to být zastupitelem je snaha, aby se v obci lidem pěkně žilo (Rozhovor č. 4). Dalším důvodem je touha se podílet na chodu obce aktivně, protože zastupitelům není obec, kde žijí, lhostejná (Rozhovor č. 3). Sám starosta říká, že z práce zastupitele žádné

výhody neplynou. On sám se cítí být velkým radonickým patriotem, protože jeho rodina žije v obci již 200 let. Jelikož je neuvolněný, zmiňuje, že kvůli práci starosty mu utíkají zisky v podnikání. Finanční odměna za jeho práci je dle něj nevelká a jako motivace neslouží. Důležitější je pro něj, že v obci žije a podniká jeho rodina a on chce, aby to tak zůstalo i v budoucnu (Rozhovor č. 1).

4.3.4 Personální stabilita v zastupitelstvu

Někteří současní zastupitelé byli do zastupitelstva zvoleni už v roce 1994. Jmenovitě se jedná o Oldřišku Mrázovou, Václava Myslivce a Jaromíra Formana. Pouze Jaromír Forman však byl zvolen v každých následujících volbách, v zastupitelstvu je tak nepřetržitě již 28 let.³ Poslední čtvery volby je neměnných šest zastupitelů, včetně současného starosty. Od roku 2014 se pouze tři zastupitelé rozhodli znovu neobhajovat svůj mandát a kandidovali tak pouze v jednom volebním období. V posledních volbách 2022 kandidovali pouze kandidáti, kteří již zastupiteli byli v minulých volebních obdobích. Větší personální obměna nastala v zastupitelstvu pouze s odchodem bývalé starostky, několik zastupitelů z jejího okruhu však pokračovalo dále pod novým vedením obce. Posledních osm let je však zastupitelstvo personálně stabilní (www.volby.cz).

4.4 Rozhodování v obci

4.4.1 Zasedání zastupitelstva a rady

Zastupitelstvo se schází většinou jednou za tři měsíce, někdy i v kratších intervalech. Týden před zasedáním zastupitelstva dostanou zastupitelé potřebné podklady. Jednotlivé body, které zastupitelstvo probírá, předkládá rada nebo starosta obce. Před schvalováním obecního rozpočtu, na oficiálním zasedání zastupitelstva, se koná pracovní jednání zastupitelstva, kde se diskutují jednotlivé detaily. Rada se schází každý týden, pokud je však potřeba vyřešit něco akutního, schází se v menším počtu i mimořádně. Jako příklad mimořádně situace lze uvést sbírku pro uprchlíky z Ukrajiny. Rada se sešla, aby obešla domy v obci a získala pro běžence postele a další potřebné věci (Rozhovor č. 1).

Dle místostarosty obce se rada schází každé pondělí a řeší aktuální záležitosti, které je třeba vyřešit. Mezi členy rady jsou většinou rozděleny jednotlivé úkoly. Rada pak schvaluje faktury nad 20 tis. Kč, kontroluje účetní výkazy, které se posílají každý měsíc kraji. Ty vypovídají o čerpání obecního rozpočtu. Dále má rada zodpovědnost za jednotlivé oblasti

³ Počítáno od voleb v roce 1994.

nákladů obce a také kontroluje, společně se stavebním technikem, který je předsedou stavební komise, průběh staveb v obci. Jedná se například o komunikaci se stavebními firmami a dodavateli (Rozhovor č. 5).

4.4.2 Investiční impulsy v obci

Nové investice v Radonicích v naprosté většině případů iniciuje starosta. Impulem je pro něj dle jeho slov hlavně to, že vidí, že je potřeba něco v obci udělat. Zmiňuje, že v době, kdy se v obci měnili starostové, byly investice součástí polemik v zastupitelstvu, protože minulé vedení nechtělo v obci vůbec investovat. V té době také vznikl revitalizační výbor, který na základě SWOT analýzy⁴ vytvořil revitalizační plán. Tento plán popisoval, jak je obec vybavená, a co by dále potřebovala. Časem se k němu přidávaly další věci, které bylo v obci potřeba udělat. V posledních dvanácti letech se v obci proinvestovalo dle starosty skoro 250 milionů Kč, a to na větší investice typu stavba školy nebo na stavbu Obecního domu, ale i na drobnější opravy a úpravy (Rozhovor č. 1, 3).

4.4.3 Aktivita občanů v obci

Občané Radonic nové projekty v obci příliš neiniciují. Za starostou chodí z řad občanů zejména sportovci, kteří chtějí realizovat projekty, který by však v obci našly malé využití, případně by sloužily zejména lidem z okolních obcí. Obec však musí primárně investovat do svých občanů, takže takové investice realizovat nemůže. Ne všechny nápady se však zavrhnou, v obci se z iniciativy občanů postavil například skatepark (Rozhovor č. 1). Jednotlivé nápady ze stran občanů se pak diskutují na zasedání zastupitelstva (Rozhovor č. 5).

Starosta zmiňuje, že na zasedání zastupitelstva příliš veřejnost nechodí, když se však předkládal revitalizační plán, přišlo na zasedání asi sto lidí. Podporovatelé bývalé starostky však s plánem nesouhlasili (Rozhovor č. 1).

Pokud se jedná o kulturní akce v Radonicích, jako je například Vánoční vystoupení, občané se ho rádi zúčastní, ale na jeho přípravách neparticipují. O ty se stará zejména starosta s pomocí pár zastupitelů (Rozhovor č. 1). Místostarosta potvrzuje, že na organizaci kulturních akcí se většinou podílí stále stejná skupina lidí. Co se týče například nových obyvatel obce, ty se snaží do organizace kulturního života obce také zapojovat, výsledek je

⁴ Analýza silných a slabých vnitřních stránek a také vnějších příležitostí a hrozeb spojených s určitým projektem.

dle něj však slabý. Tito obyvatelé jsou většinou mladí lidé, kteří pracují v Praze a vrací se do Radonic až pozdě večer, na větší organizování akcí jim proto dle něj už nezbyvá moc času ani sil. Ostatně, to stejné platí i pro politickou aktivitu těchto obyvatel v obci (Rozhovor č. 5).

4.4.4 Proces rozhodování o výstavbě základní školy

Největší investicí za poslední desítky let byla v Radonicích bezesporu výstavba prvního a druhého stupně základní školy s tělocvičnou. V Radonicích byla původně škola zřízena již v roce 1889. Jednalo se o školu se dvěma třídami, která v obci fungovala až do roku 1985, kdy byla zrušena z důvodu neustále klesajícího počtu dětí. Žáci z Radonic proto docházeli na základní školu do nedalekých Satalic (www.radonice.cz). Původní budova školy byla v roce 2012 zbourána a na jejím místě byl postaven Obecní dům (Radonické listy září 2012).

V roce 2016 městská část Satalice vypověděla Radonicím smlouvu o zřízení společného školského obvodu, kam v té době docházelo 74 dětí z Radonic. V Satalicích v té době probíhala intenzivní bytová výstavba a prudce zde rostl počet obyvatel. Místní škola proto už nemohla poskytovat okolním obcím svou kapacitu. V Radonicích se proto muselo vymyslet, jak místním žákům poskytnout základní vzdělání, a to v situaci, kdy v obci také rostl počet obyvatel (Zasedání zastupitelstva 17. 3. 2016).

Svazek obcí Přezletice, Podolanka, Jenštejn v té době plánoval výstavbu nové školy v Přezleticích, s Radonicemi však spolupráci musel odmítnout, protože tamější škola byla již naprojektována na kapacitu dětí původně zapojených obcí. Další školy v blízkém okolí Radonic již byly také zcela zaplněny, a proto nebylo možné uzavřít nové smlouvy o zřízení školského obvodu (Zasedání zastupitelstva 16. 6. 2016).

Po zhodnocení všech těchto okolností a možností obce se začala ukazovat jako nejvhodnější varianta stavba zcela nové základní školy přímo v Radonicích. Do diskuse ohledně této situace se zapojili na zasedání zastupitelstva nejen zastupitelé, ale i rodiče Radonických dětí a jeden zastupitel z obce Jenštejn. Rodiče souhlasili se stavbou nové školy. Mezi zastupiteli však panovaly obavy, zda bude obec schopna naplnit dlouhodobě kapacitu nové školy a zda bude vůbec zájem ze strany rodičů své děti do školy zapsat. Starosta v této souvislosti zmiňoval, že v obci v té době žilo zhruba 1 200 lidí, včetně lidí nepřihlášených k trvalému pobytu v obci. Tento počet se dle něj bude v příštích letech

zvýšovat, a to by znamenalo naplnění každého ročníku 15-20 dětmi. Tento počet je pro provoz školy sám o sobě nedostačující, ale obec Jenštejn předpokládá velký nárůst obyvatelstva a dle orientačních jednání s vedením Jenštejna by byl v obci zájem zapsat část dětí do Radonic (Zasedání zastupitelstva 17. 3 .2016).

Dále tři zastupitelé projeví obavu, jak bude obec schopná takto velkou investici financovat. Zejména pak, že obec přijde o všechny své dosavadní rezervy. Starosta viděl jako možný zdroj financování prodej šestnácti stavebních parcel, za které by mohl být příjem zhruba 42 milionů Kč, přičemž náklady za výstavbu školy odhadoval na 40–50 milionů Kč. Také zmiňoval celkem reálnou šanci získání dotace na výstavbu ze státního rozpočtu⁵, která by hradila stavbu zhruba z poloviny (Zasedání zastupitelstva 17. 3. 2016).

Se zahájením přípravných prací pro zřízení nové základní školy nakonec souhlasilo dvanáct zastupitelů. Pouze jeden zastupitel hlasoval proti, a proto bylo usnesení přijato. Definitivní rozhodnutí o výstavbě však mělo padnout až po vyhodnocení stavební dokumentace, orientačního rozpočtu a zdrojů nutných k jejímu financování (Zasedání zastupitelstva 17. 3. 2016).

Na dalším zasedání zastupitelstva dne 16. 6. 2016 se vedla ohledně školy další rozprava mezi zastupiteli a rodiči. Na starostu mířily dotazy ohledně postupu stavby školy a zda bude zpracována architektonická studie. Starosta odpověděl, že na zpracování projektu základní školy bylo osloveno několik firem, dále bude třeba udělat rozpočtové opatření, získat stavební povolení a projednat změny územního plánu. Na architektonickou studii dle něj již nezbyvá čas. Škola musí být otevřena do září 2018. Na dotaz, jak se bude situace řešit, pokud do této doby škola vystavěna nebude, odpověděl, že do té doby postavena být musí. Dále na dotaz, kam se budou zapisovat prvňáci příští rok, uvedl, že se budou zapisovat již do Radonic. První třída bude provizorně umístěna do Obecního domu, kde je prostor i pro výuku tělocviku a jídelnu. Také padl dotaz, zda s výstavbou souhlasí všichni zastupitelé. Jedenáct přítomných zastupitelů souhlasilo (Zasedání zastupitelstva 16. 6. 2016).

K definitivnímu schválení výstavby budovy pak došlo na zasedání zastupitelstva dne 13. 9. 2016. Tohoto zasedání se zúčastnilo třináct zastupitelů, všichni hlasovali jednomyslně pro návrh usnesení. Na schůzi byli přítomni také někteří občané. Před konečným schválením

⁵ Viz podkapitola 4.5.4 Dotace.

výstavby se vedla diskuse o provozu školy před dostavěním budovy a po jejím dostavění, které musí být hotovo do září 2018. Dále se vedla diskuse o financování celého projektu a krocích nezbytných pro získání dotace, která by byla zásadní pro uskutečnění stavby druhého stupně. U výstavby druhého stupně se však předem počítalo, že se bude znovu žádat o dotaci. Někteří občané pak ocenili záměr výstavby nové školy. Jedním z důvodů kladného vnímání tohoto projektu bylo, že žáci budou chodit do školy v místě bydliště (Zasedání zastupitelstva 13. 9. 2016).

Celkový proces rozhodování zastupitelstva obce o stavbě základní školy popisuje starosta jako demokratickou diskusi. Byla to obrovská investice, ke které se dva zastupitelé stavěli spíše záporně. Dle něj však v zastupitelstvu nepanovaly rozepře a věc se řešila v rovině debaty (Rozhovor č. 1). Zastupitelka Oldřiška Mrázová popisuje proces rozhodování o výstavbě školy jako velmi dlouhý, jelikož musely proběhnout nejen debaty v zastupitelstvu Radonic, ale také jednání s místními občany i zastupiteli okolních obcí. Jednání v zastupitelstvu probíhala jako otevřená debata, kde měl každý možnost se vyjádřit. Dle ní nevznikly žádné zásadní rozpory, a nakonec se všichni zastupitelé shodli, že nová škola bude pro obec přínosem (Rozhovor č. 4).

Ze zápisů ze zasedání zastupitelstva je patrná role starosty jako hlavního iniciátora a propagátora této investice. Na schůzi předkládal veškeré možnosti obce, jak situaci se školou řešit. Ty však byly značně omezené z důvodu vnějších okolností. On sám viděl stavbu školy už od počátku jako v danou chvíli nejpříjemnější alternativu. Na zasedání zastupitelstva pak odpovídal na všechny dotazy ze strany zastupitelů i občanů, dále reagoval na jejich připomínky a požadavky. Samotnou realizací výstavby pak byla zastupitelstvem pověřena rada obce (Zasedání zastupitelstva 17. 3., 16. 6., 13. 9. 2016).

4.5 Rozpočet obce

4.5.1 Stav obecního rozpočtu

Rozpočet obce byl v posledních pěti letech od roku 2017 do roku 2021 pouze dvakrát přebytkový, a to v letech 2019 a 2020. V ostatních zkoumaných letech byl rozpočet schodkový, tedy výdaje obce převyšovaly její příjmy (www.monitor.statnipokladna.cz)

Rozpočet v roce 2017 byl původně schválen jako přebytkový ve výši 2 220 tis. Kč, a to i přesto, že v obci byla plánována výstavba nové základní školy a dostavba Kulturního domu (Zasedání zastupitelstva 8. 12. 2016). Později však bylo nutné schválit rozpočtové

opatření se schodkem ve výši 13 017 tis. Kč, protože obci byla přiznána dotace na výstavbu školy a s tím odpadla nutnost prodat pozemky v obci, které by navýšily příjmy obce (Zasedání zastupitelstva 12. 9. 2017). Konečný schodek obce však v roce 2017 dosáhl 14 314 tis Kč (www.monitor.statnipokladna.cz).

Rozpočet na rok 2018 byl původně schválen se schodkem ve výši 13 839 tis. Kč, který měl být hrazen z vlastních zdrojů. Rozpočet se neměl příliš lišit od minulého roku a nadále počítal se stavbou školy a s tím spojenými náklady (Zasedání zastupitelstva 6. 12. 2017). Později bylo zastupitelstvem schváleno rozpočtové opatření, které počítalo se snížením schodku na 7 183 tis. Kč, protože zbývalo doplatit za výstavbu školy skoro 2 miliony Kč, z této částky se však v roce 2018 platila pouze část. Dále bylo počítáno s vyššími daňovými příjmy a se snížením ceny stavebních prací na pozemcích určených k prodeji v důsledku smluvních pokut. Kvůli snížení dotace na výstavbu školy, z důvodu nízké vysoutěžené ceny stavby, která však byla reálně vyšší kvůli vícepracím způsobených nespolehlivou stavební firmou, byla nakonec obec nucena prodat čtyři pozemky. Ty se však prodaly za vyšší částku, než se původně předpokládalo (Zasedání zastupitelstva 24. 9. 2018). Konečný schodek obce tak nakonec činil 4 816 tis Kč (www.monitor.statnipokladna.cz).

V roce 2019 byl plánován rozpočet obce jako přebytkový ve výši 2 357 tis. Kč (Zasedání zastupitelstva 10. 12. 2018). Rozpočtovým opatřením se plánovaný přebytek snížil na 812 tis. Kč. Důvodem bylo zvýšení nákladů na vestavbu ve fotbalových kabinách a upřesnění výše příspěvku za žáky z Radonic, který obec platila ZŠ Satalice podle končící smlouvy o školském obvodu. Obec také původně nepočítala s uhrazením první části zádržného zhotoviteli stavby školy (Zasedání zastupitelstva 6. 6. 2019). Na posledním zasedání zastupitelstva roku 2019 však bylo přijato rozpočtové opatření, které počítalo s navýšením přebytku rozpočtu na 1 787 tis. Kč, a to z důvodu snížení některých výdajů a zvýšení daňových a nedaňových příjmů oproti původnímu očekávání (Zasedání zastupitelstva 12. 12. 2019). Skutečný přebytek se však ukázal být ještě vyšší a dosáhl 3 725 tis. Kč (www.monitor.statnipokladna.cz).

Pro rok 2020 byl původně plánován rozpočet se schodkem ve výši 12 565 tis. Kč. Obec v tomto roce počítala s výstavbou druhého stupně základní školy a tělocvičny, za které měla hradit první část nákladů. Obec také počítala, že tento projekt bude v příštím roce hrazen víc než z poloviny z dotace. Dále si ponechávala kapitálovou rezervu v podobě osmi zasíťovaných stavebních parcel (Zasedání zastupitelstva 12. 12. 2019).

Rozpočtovým opatřením později rada schválila přebytkový rozpočet ve výši 435 tis. Kč. Obec totiž obdržela dotaci na školu dříve, než bylo plánováno, a musela tomu přizpůsobit harmonogram její stavby, jelikož bylo nutné, aby byla dotace reálně proinvestována. Výstavba školy se tak musela zrychlit, aby bylo možné dotaci celou vyčerpat (Zasedání rady 9. 11. 2020). Konečný stav obecního rozpočtu byl přebytkový ve výši 3 190 tis. Kč (www.monitor.statnipokladna.cz).

Rozpočet na rok 2021 byl plánován se schodkem ve výši 11 686 tis. Kč, který měl být krytý z vlastních zdrojů. Rozpočet počítal s dostavbou druhého stupně základní školy a rekonstrukci Nebeského rybníka (Zasedání zastupitelstva 14. 12. 2020). Rozpočtovým opatřením se plánovaný schodek snížil na 10 968 tis. Kč z důvodu navýšení příjmů, a to zejména v důsledku vyšší skutečné kupní ceny za pozemky, které obec prodávala (Zasedání zastupitelstva 22. 9. 2021). Nakonec však zastupitelstvo schválilo schodek ve výši 12 265 tis. Kč kvůli snížení příjmů. Zde hrálo roli zejména přesunutí čerpání dotace za venkovní učebnu školy na rok 2022. Dále vyšší schodku ovlivnilo zvýšení výdajů za výstavbu druhého stupně základní školy v důsledku víceprací (Zasedání zastupitelstva 7. 12. 2021). Skutečný stav rozpočtu činil za rok 2021 schodek ve výši 12 161 tis. Kč (www.monitor.statnipokladna.cz).

Tabulka 3 Stav rozpočtu obce Radonice v tis. Kč 2017-2021

	2017	2018	2019	2020	2021
Příjmy celkem	33379	59365	27307	63609	65188
Výdaje celkem	47693	64181	23582	60419	77349
Stav rozpočtu	-14314	-4816	3725	3190	-12161

Zdroj: Vlastní zpracování z dat Monitor – státní pokladna

4.5.2 Příjmy

Při bližším zkoumání obecního rozpočtu je patrné, že daňové příjmy, kapitálové příjmy a dotace tvořily nejvýznamnější část celkových příjmů. Daňové příjmy mezi sledovanými lety 2017-2021 kontinuálně rostly. Velkou měrou se na tom podílela daň z přidané hodnoty, která se od roku 2017 v daňových příjmech navýšila téměř dvojnásobně (www.monitor.statnipokladna.cz).

Kapitálové příjmy obci sloužily k hrazení investic, jako byla výstavba školy a částečně také jako rezervy. Jednalo se zejména o prodej pozemků patřící obci. Nejvyšší hodnoty dosahovaly v roce 2018, kdy činily 25 500 tis. Kč. Výše kapitálových příjmů

v tomto roce přímo souvisí se zahájením stavby základní školy, kterými byla financována (www.monitor.statnipokladna.cz).

Položka dotace byla nejvyšší v roce 2020, kdy dosáhla 39 650 tis. Kč, tyto příjmy směřovaly na výstavbu druhého stupně základní školy a tělocvičny. Naopak v roce 2019 činily dotace částku 3 343 tis. Kč, což je za sledované období nejnižší hodnota. V tomto roce se v obci totiž investovalo oproti jiným rokům méně, proto také přijaté dotace tvořily menší částku (www.monitor.statnipokladna.cz).

Nedaňové příjmy netvořily velký podíl na celkových příjmech obce a v průběhu let se jejich výše příliš neměnila. Nejvyšší částku představovaly v roce 2018, kdy dosahovaly 4 291 tis. Kč (www.monitor.statnipokladna.cz). Toto navýšení bylo způsobeno vyššími ostatními nedaňovými příjmy v důsledku vyúčtování smluvního penále firmě Kaziko a.s., která byla pověřena stavbou školy (Zasedání zastupitelstva 6. 12. 2017).

Tabulka 4 Struktura příjmů obce Radonice 2017-2021

Příjmy v tis. Kč	2017	2018	2019	2020	2021
Daňové	13738	16062	17564	17841	19570
Nedaňové	3419	4291	2489	2763	3624
Kapitálové	36	25500	3912	3355	25330
Dotace	16456	13512	3343	39650	16665

Zdroj: Vlastní zpracování z dat Monitor – státní pokladna

4.5.3 Výdaje

Mezi lety 2017 až 2020 byly běžné výdaje obce meziročně na podobné úrovni. V tomto období dosahovaly nejvyšší hodnoty v roce 2018, kdy představovaly částku 23 921 tis. Kč. Důvodem navýšení byly částečně mzdové náklady, které se ze zákona zvyšovaly o 10 %. Dále k navýšení přispěla péče o vzhled obce a veřejnou zeleň, která zahrnovala i nákup traktorového přívěsu a také navýšení výdajů na ostatní záležitosti kultury (Zasedání zastupitelstva 24. 9. 2018).

Od roku 2017 do roku 2021 však zcela nejvyšší běžné výdaje představoval rok 2021, kdy činily 28 144 tis. Kč, tedy částku o 6 milionů vyšší oproti roku 2020. Navýšení způsobilo více faktorů, jedním z nich bylo zvýšení výdajů za sběr a svoz komunálních odpadů (Zasedání zastupitelstva 22. 9. 2021). Dalším faktorem bylo navýšení částky provozu veřejné silniční dopravy kvůli vyšším platbám za autobusové spojení z důvodu zvýšení

sazeb. Naopak výdaje za kulturu se v obci snižovaly. Položka ostatní záležitosti kultury byla snížena kvůli epidemiologické situaci, která způsobila omezení kulturní činnosti v obci (Zasedání zastupitelstva 7. 12. 2021).

Celkově se na výši běžných výdajů nejvíce podílela položka neinvestiční nákupy a související výdaje, kde nejvyšší položky představovaly nákupy ostatních služeb, elektrické energie a opravy a udržování. V položce nákupy ostatních služeb pak nejvyšší výdaje činily sběr a svoz komunálních odpadů a činnost místní správy (www.monitor.statnipokladna.cz).

Kapitálové výdaje plynoucí z hrazení investičních akcí v obci se během let zásadně měnily v závislosti na zmíněných investicích. Druhou nejnižší částku tvořily, ve sledovaném období 2017-2021, v roce 2017, kdy činily 28 086 tis. Kč. Zde tvořilo významnou částku dokončení rekonstrukce Kulturního domu. Jednalo se o dokončení stavebních prací a vybavení interiéru. Rozpočet také počítal s výdaji na výstavbu prvního stupně základní školy, která představovala téměř polovinu celkových kapitálových výdajů v tomto roce (Radonické listy březen 2017).

Druhé nejvyšší kapitálové výdaje byly v roce 2018, kdy činily 40 260 tis. Kč. Tato částka zahrnovala dostavbu prvního stupně základní školy, která byla částečně navýšena vlivem víceprací. Kapitálové výdaje také zahrnovaly úpravu školní zahrady a vybavení školy. V obci se také provedlo zasíťování pozemků, které byly určené k prodeji (Radonické listy únor 2018).

Nejnižší kapitálové výdaje přinesl v obci rok 2019, kdy dosahovaly 2 209 tis. Kč. V tomto roce se v obci počítalo s projektovou přípravou budovy druhého stupně základní školy a tělocvičny, která měla na kapitálových výdajích nejvyšší podíl. Dále byla naplánována vestavba šaten do fotbalových kabin (Zasedání zastupitelstva 10. 12. 2018).

Třetí nejvyšší částku činily kapitálové výdaje v roce 2020, kdy dosahovaly hodnoty 38 572 tis. Kč. V tomto roce se plánovala výstavba druhého stupně základní školy s tělocvičnou a kynologické cvičiště (Radonické listy duben 2020).

Nejvyšší hodnoty dosáhly kapitálové výdaje v roce 2021, kdy tvořily částku 49 205 tis. Kč. V obci se tento rok dokončovala stavba druhého stupně základní školy a tělocvičny s venkovní učebnou a sportovním hřištěm. Také se počítalo s plným vybavením budovy školy. Dále se v obci rekonstruoval Nebeský rybník, vyměňovalo se 130 kusů lamp veřejného osvětlení a vysazovaly se aleje (Radonické listy únor 2021).

Tabulka 5 Struktura výdajů obce Radonice 2017-2021

Výdaje v tis. Kč	2017	2018	2019	2020	2021
Běžné	19608	23921	21373	21848	28144
Kapitálové	28086	40260	2209	38572	49205

Zdroj: Vlastní zpracování z dat Monitor – státní pokladna

4.5.4 Dotace

V roce 2020 byla obec zařazena do působnosti místní akční skupiny Střední Polabí, kde má být součástí programového období 2021-2027, ale zároveň i období minulého 2014-2020. Díky tomu má obec šanci účastnit se programů, které přechodně fungují z období minulého i v období novém. MAS Střední Polabí umožňuje obcím a jejím organizacím žádat o finanční prostředky z Evropské unie, které jsou jí následně rozděleny v rámci Strategie komunitně vedeného místního rozvoje (Zasedání zastupitelstva 12. 10. 2020). Tato Strategie si klade v regionu šest cílů, mezi ně se například řadí zvýšení kvality a dostupnosti školství, zlepšení podmínek pro podnikání a podpora zemědělství (www.strednipolabi.cz).

Místostarosta k tématu dotací uvádí, že pokud se obec rozhodne cokoliv budovat, nejprve si zjišťuje, zda na takovou investici není vypsána dotace. Pokud se jedná o velkou dotaci, najímá si obec firmu, která o ni zažádá. Může se ale také stát, že např. kraj vypíše dotaci na budování zeleně a obec se až na základě tohoto zjištění rozhodne novou zeleň vybudovat a o dotaci zažádat (Rozhovor č. 5).

Co se týče konkrétních dotací, mezi nejvýznamnější, které obec obdržela, se bezesporu řadí dotace na stavbu základní školy. V roce 2017 obdržela obec od Ministerstva školství mládeže a tělovýchovy 25 770 tis. Kč na výstavbu prvního stupně základní školy. Tato částka se částečně rozdělila i do roku 2018 (Zasedání zastupitelstva 6. 12. 2017). Na druhou část stavby, tedy druhý stupeň základní školy, získala obec v roce 2020 dotaci od Ministerstva financí ve výši 20 mil. Kč. Od Středočeského kraje pak na stejný projekt získala 10 mil. Kč z infrastrukturního fondu. Ministerstvo financí dále poskytlo dotaci na stavbu tělocvičny v hodnotě 17,84 mil. Kč (Zasedání zastupitelstva 15. 6. 2020).

Další dotace z posledních let, které lze zmínit, je například dotace na opravu a odbahnění Nebeského rybníka, která činila 1 152 tis. Kč. Tuto dotaci obci poskytlo Ministerstvo zemědělství. Z Programu obnovy venkova pak od Středočeského kraje

obdržela obec dotaci na výsadbu alejové zeleně v hodnotě 158 tis. Kč (Zasedání zastupitelstva 12. 10. 2020).

Ne všechny žádosti o dotaci však byly obci schváleny. Obec žádala od Středočeského kraje z Programu obnovy venkova dotaci na vybudování školního sportovního hřiště, která však byla zamítnuta (Zasedání zastupitelstva 30. 6. 2021). Dále si obec také zažádala o dotaci na výměnu lamp veřejného osvětlení, kterou, stejně jako sportovní hřiště, kraj odmítl dotovat (Zasedání zastupitelstva 22. 9. 2021).

5 ZÁVĚR

Cílem této bakalářské práce bylo zjistit, jakým způsobem probíhá v obci Radonice (okres Praha-východ) proces rozhodování místní samosprávy o jejím rozvoji definováním vnitřních a vnějších vlivů, které tento proces ovlivňují z hlediska demografického, politického a ekonomického a zároveň definováním hlavních aktérů tohoto procesu se zaměřením na popsání role starosty a nových obyvatel v obci.

Radonice jsou velmi rychle se rozrůstající obec, která se nachází v přímé blízkosti Prahy. Vlivem procesu suburbanizace, kdy se lidé stěhují z velkých měst do příměstských oblastí, vzrostl počet obyvatel v Radonicích za posledních 20 let o 100 % na celkový počet 1 074 obyvatel v roce 2021. Průměrný věk obyvatel má klesající tendenci, což je způsobeno velkým počtem nově přistěhovalých mladých lidí.

Na velký počet přistěhovalců musela obec v posledních letech reagovat investováním do celkové vybavenosti obce. V Radonicích byla například postavena škola, dále se musela rozšiřovat technická vybavenost v nově zastavěných částech obce, v obci začala působit obecní policie, byl postaven Obecní dům a park Amerika a také proběhla rekonstrukce prostor určených pro pohostinství.

Co se týká služeb dostupných pro obyvatele Radonic, nachází se v obci jedna restaurace, jeden obchod s potravinami a kadeřnictví. Tyto podniky mají od obce zvýhodněný nájem, jelikož je pro ně složité konkurovat větším komerčním centrům, která se nacházejí v nedaleké Praze. Obec však považuje za důležité mít alespoň tyto základní služby k dispozici. V Radonicích mají dále sídla soukromé firmy, které na vlastní náklady v obci v minulých letech budovaly infrastrukturu, aby zmírnily negativní pohled obyvatel na přítomnost svých skladů na území obce. Pro samotnou obec pak z podniků, které v ní sídlí, plynou finanční zisky, takže jejich přítomnost je, i přes zamítavé postoje obyvatel, žádoucí.

V Radonicích je patnáctičlenné zastupitelstvo s radou. Během posledních patero voleb do zastupitelstva kandidovaly dvě kandidátní listiny pouze dvakrát. Od voleb v roce 2014 už v obci kandidovaly pouze jedna kandidátní listina. Nejvyšší počet voličů přišel ve volbách v roce 2010, což může mít částečně příčinu ve výměně starostů rok před volbami a v rozdílném pohledu na vedení obce nově nastoupeného starosty. S rostoucím počtem obyvatel však v obci nedochází k většímu zájmu o komunální politiku.

Zastupitelstvo je dlouhodobě personálně stabilní až na drobné obměny. O kandidaturu v obci velký zájem není, a to ani ze strany novousedlíků. Zastupiteli jsou lidé, kteří podnikají, sám starosta podniká v zemědělství a věnuje se developerské činnosti v Radonicích i v okolí. Motivací ke kandidatuře je dle rozhovorů s jednotlivými zastupiteli snaha zlepšovat prostředí v obci.

V obci je největším iniciátorem investic starosta a rada obce, kteří se scházejí každý týden. Významné roli starosty, jako iniciátora nových investic odpovídá i to, že od jeho nástupu do funkce v roce 2009 se v obci začalo mohutně investovat do jejího rozvoje. Z řad obyvatel občas také přicházejí nové podněty k investicím, ale ne vždy je možné je realizovat. V kulturních akcích obce je také nejvíce aktivní starosta spolu se zastupiteli a některými občany. O tyto akce je sice mezi obyvateli zájem, ale na jejich přípravách se nepodílejí. To je částečně dáno tím, že mnoho lidí pracuje v Praze a tráví tam i velkou část dne. Částečně je nízká aktivita občanů dána i nezájmem o dění v obci. Celkově tak lze shrnout, že starostu lze považovat za jednu z nejvýznamnějších sil v obci, a to v oblasti politické, investiční i kulturní.

V Radonicích je snaha zapojovat do dění i novousedlíky, nicméně tyto snahy nejsou velmi úspěšné, protože se jedná zejména o mladé lidi, kteří tráví většinu času v Praze, kde pracují. Na druhou stranu nízká participace těchto občanů může znamenat i to, že v současnosti jim v obci nic zásadního neschází.

V Radonicích musela být, kvůli procesu suburbanizace v celém regionu, postavena základní škola, jelikož došlo k naplnění kapacity okolních škol. Na procesu rozhodování o její výstavbě byl hlavním průkopníkem starosta, který reagoval na dotazy a připomínky zastupitelů i veřejnosti, která na této investici, zejména z řad rodičů, měla velký zájem.

Výstavba školy byla téměř z poloviny hrazena dotacemi, u kterých však nebylo od začátku jasné, zda na ně obec dosáhne. Tento projekt byl pro obec velkou investicí, která významně ovlivňovala její rozpočet. Obec byla připravena výdaje na školu financovat i z nově zasíťovaných pozemků, které se prodaly. Velký nárůst obyvatel však byl hlavním důvodem k výstavbě nové školy, je proto otázkou, zda její financování prodejem pozemků jen nepovede k prohloubení problému s rychlým nárůstem obyvatel, na který bude obec nucena opět reagovat.

6 SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

6.1 Seznam literatury

BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha: Grada, 2009. Politologie (Grada). ISBN 978-80-247-2908-4.

BALÍK, Stanislav. Metodologie výzkumu komunální politiky. In Fiala, P.; Strmiska, M. *Víceúrovňové vládnutí: teorie, přístupy, metody*. Brno: CDK, 2005.

BERNARD, Josef (ed.). *Endogenní rozvojové potenciály malých obcí a místní samospráva*. Sociologické studie / Sociological Studies 10:1. Praha: Sociologický ústav AV ČR, v.v.i., 2010. 126 s. ISBN 978-80-7330-187-3.

BUBENÍČEK, V. *Výzkum komunálních volebních kampaní v malých obcích*. In: III. Kongres českých politologů. Eds.: Němec, J.; Šůstková, M. *Česká společnost pro politické vědy*. Praha, Olomouc: 2006. ISBN 978-80-902176-0-7.

CÍLEK, V. BAŠE, M. *Suburbanizace pražského okolí: Dopady na sociální prostředí a krajinu*. 2005. [cit. 2023-18-01]. Dostupné z: <https://docplayer.cz/2864066-Suburbanizace-prazskeho-okoli-dopady-na-socialni-prostredi-a-krajinu-vaclav-cilek-a-miroslav-base.html>.

CÍSAŘOVÁ, Eliška, Jan PAVEL. *Průvodce komunálními rozpočty, aneb, Jak může informovaný občan střežit obecní pokladnu*. Praha: Transparency International – Česká republika, 2008. ISBN 978-80-87123-06-5.

ČMEJREK, Jaroslav, Václav BUBENÍČEK a Jan ČOPÍK. *Demokracie v lokálním politickém prostoru: [specifika politického života v obcích ČR]*. Praha: Grada, 2010. Politologie (Grada). ISBN 978-80-247-3061-5.

ČOPÍK, J., KOPŘIVA, R., ČMEJREK, J. *Mayors as a variable in typologies of local governments: a case study of the Czech Republic*. *Local Government Studies*, 47(2), 2021, s. 167-185.

HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. Praha: Portál, 2005. ISBN 80-7367-040-2.

HNILÍČKA, Pavel. *Sídelní kaše: otázky k suburbánní výstavbě kolonií rodinných domů*. Brno: ERA, 2005. ISBN 80-7366-028-8.

HOLEČEK, Jan. *Obec a její rozvoj v širších souvislostech*. Brno: GaREP, 2009. ISBN 978-80-904308-2-2.

CHRASTINA, Jan. *Případová studie – metoda kvalitativní výzkumné strategie a designování výzkumu: Case study – a method of qualitative research strategy and research design*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2019. ISBN 9788024453736.

JÜPTNER, P. *Komunální koalice a politické modely*. Politologická revue č. 2, 2004, s. 80-101.

KOPŘIVA, Radek, Jan ČOPÍK, Jaroslav ČMEJREK. *Mechanismy rozhodování o investičních záměrech a rozpočtech obcí*. Sociologia, 2017. (49)5, Sociologický ústav Slovenskej akadémie vied. ISSN 1336-863.

MIŠOVIČ, Ján. *Kvalitativní výzkum se zaměřením na polostrukturovaný rozhovor*. Praha: Slon, 2019. Studijní texty (Sociologické nakladatelství). ISBN 978-80-7419-285-2.

OUŘEDNÍČEK, Martin, Jana TEMELOVÁ. *Současná česká suburbanizace a její důsledky*. Veřejná správa č. 4, 2008. [cit. 2023-18-01]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/soucasna-ceska-suburbanizace-a-jeji-dusledky.aspx>.

OUTLÝ, J. *Volby do zastupitelstev vývoj a souvislosti*. Politologická revue č. 2, 2003, s. 17–44.

PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. Praha: ASPI, 2002. ISBN 80-86395-21-9.

PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Praha: Management Press, 2004. ISBN 80-7261-086-4.

PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů*. Praha: Grada Publishing, 2015. ISBN 978-80-247-5608-0.

RYŠAVÝ, Dan. *Komunální je komunální a velká je velká! K hypotéze politizace lokálních politických elit*. Sociologický časopis, 42(5), 2006, s. 953-970.

ŠEDO, Jakub. *Preferenční hlasy v komunálních volbách – zdroj obměny či stability volených reprezentantů?* Acta Politologica, 1(3), 2009, s. 344-365. ISSN 1803-8220.

ŠPAČKOVÁ, P., OUŘEDNÍČEK, M., SUSOVÁ, K. *Sociální prostředí, sociální kapitál a sociální klima v suburbii: případová studie obce Jesenice u Prahy*. In: Ouředníček, M., Temelová, J. (eds.): *Sociální proměny pražských čtvrtí*. Praha: Academia, 2012, s. 179–205

6.2 Internetové zdroje

Český statistický úřad: *Databáze demografických údajů za obce ČR: Územní změny, počty obyvatel, narození, zemřelí, stěhování (1971-2021)* [online]. [cit. 2022-20-08]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/databaze-demografickych-udaju-za-obce-cr>.

Český statistický úřad: *Ekonomické subjekty podle vybraných právních forem v obcích vybraného okresu* [online]. [cit. 2023-21-01]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&z=T&f=TABULKA&skupId=3789&katalog=33695&pvo=ORG01okrob-R&pvo=ORG01okrob-R&pvokc=101&pvoch=40240&str=v79&c=v3~2__RP2022MP12DP31.

Český statistický úřad: *Obyvatelstvo podle pohlaví a podle věku, rodinného stavu a nejvyššího ukončeného vzdělání v obci* [online]. [cit. 2022-27-08]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&z=T&f=TABULKA&katalog=30712&pvo=OTOB112&u=v157__VUZEMI__43__538701.

Český statistický úřad: *Počet obyvatel – vybrané území* [online]. [cit. 2022-26-08]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&z=T&f=TABULKA&katalog=33155&pvo=DEM14&str=v109&u=v109__VUZE MI__43__538701.

Český statistický úřad: *Průměrný věk a index stáří – územní srovnání* [online]. [cit. 2022-26-08]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&pvo=DEMD013b&z=T&f=TABULKA&skupId=4010&katalog=33156&pvo=DEMD013b&pvokc=101&pvoch=40240&c=v3~2__RP2021MP12DP31.

Český statistický úřad: *Průměrný věk a index stáří – územní srovnání* [online]. [cit. 2022-26-08]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt-parametry&z=T&f=TABULKA&katalog=33156&sp=A&skupId=4009&pvo=DEMD013&c=v3%7E2__RP2011MP12DP31&evo=v953_%21_IK-CR-K_1&str=v671.

Český statistický úřad: *Tab. 117 Domovní fond v obci: Období: 26.3.2011* [online]. [cit. 2023-23-01]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/index.jsf?page=vystup-objekt&vyhltext=&zo=N&krok=5&z=T&f=TABULKA&nahled=N&sp=N&nuid=&zs=&skupId=&verze=-1&filtr=G~F_M~F_Z~F_R~F_P~_S~_null_null_&str=v114&rouska=true&clsp=null&katalog=30814&pvoch=&u=v114__VUZEMI__43__538701&pvo=OTOB117.

Český statistický úřad: *Technické vybavení v obcích vybraného SO ORP Brandýs nad Labem-Stará Boleslav* [online]. [cit. 2022-31-08]. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&z=T&f=TABULKA&katalog=32265&pvo=RSO28&pvokc=65&pvoch=2103>.

Český statistický úřad: *Velikostní skupiny obcí podle krajů, SO ORP – počet obcí* [online]. [cit. 2022-04-08]. <https://www.czso.cz/csu/czso/maly-lexikon-obci-ceske-republiky-2021>.

Český statistický úřad: *Veřejné občanské vybavení v obcích vybraného SO ORP Brandýs nad Labem-Stará Boleslav* [online]. [cit. 2022-31-08]. Dostupné z: [https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&z=T&f=TABULKA&katalog=32265&pvo=RSO27&pvokc=65&pvoch=2103#w=.](https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&z=T&f=TABULKA&katalog=32265&pvo=RSO27&pvokc=65&pvoch=2103#w=)

Český statistický úřad: *Volby do zastupitelstev obcí 05.10.-06.10.2018* [online]. [cit. 2022-08-09]. Dostupné z: <https://volby.cz/pls/kv2018/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2109&xobec=538701&xstat=0&xvyber=0>.

Český statistický úřad: *Volby do zastupitelstev obcí 10.10.-11.10.2014* [online]. [cit. 2022-08-09]. Dostupné z: <https://volby.cz/pls/kv2014/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2109&xobec=538701&xstat=0&xvyber=0>.

Český statistický úřad: Volby do zastupitelstev obcí 15.10.-16.10.2010 [online]. [cit. 2022-08-09]. Dostupné z:

<https://volby.cz/pls/kv2010/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2109&xobec=538701&xstat=0&xvyber=0>.

Český statistický úřad: Volby do zastupitelstev obcí 20.10.-21.10.2006 [online]. [cit. 2022-08-09]. Dostupné z:

<https://volby.cz/pls/kv2006/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2109&xobec=538701&xstat=0&xvyber=0>.

Český statistický úřad: Volby do zastupitelstev obcí konané 23.09.-24.09.2022 [online]. [cit. 2022-27-09]. Dostupné z:

<https://www.volby.cz/pls/kv2022/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2109&xobec=538701&xstat=0&xvyber=0>.

Český statistický úřad: Základní údaje podle částí obce (dílů) vybraného SO ORP: Období: SLDB 2021 [online]. [cit. 2022-23-01]. Dostupné z:

<https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&z=T&f=TABULKA&skupId=4690&katalog=33475&pvo=SLD21043-COD&pvo=SLD21043-COD&pvokc=65&pvoch=2103>.

Dodatek č. 1 ke Smlouvě o nájmu prostor sloužících k podnikání [online]. [cit. 2022-02-09]. Dostupné z: https://www.radonice.cz/wp-content/uploads/2020/03/Smlouva_15_2020.pdf.

Dodatek č. 1 ke Smlouvě o pronájmu budovy kulturního domu [online]. [cit. 2022-02-09]. Dostupné z: https://www.radonice.cz/wp-content/uploads/2020/03/Smlouva_16_2020.pdf.

Farmes development, s.r.o.: Developerská činnost. [online]. [cit. 2022-05-09]. Dostupné z: <https://farmes.cz/development>.

Farmes Holding s.r.o. [online]. [cit. 2022-05-09]. Dostupné z: <https://farmes.cz/>.

Kurzy.cz: Radonice u Prahy, katastrální území 738247 – nahlížení do katastru nemovitostí [online]. [cit. 2022-27-08]. Dostupné z:

<https://regiony.kurzy.cz/katastr/ku/738247%20%20%20/>.

MAS Střední Polabí: Strategie CLLD [online]. [cit. 2022-27-09]. Dostupné z: <https://www.strednipolabi.cz/strategie-clld.html>.

Monitor – státní pokladna: souhrnný rozklikávací rozpočet: období 12. 2021 [online]. [cit. 2022-21-09]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/00240681/rozpocet/souhrnny?rad=t&obdobi=2112>.

Monitor – státní pokladna: souhrnný rozklikávací rozpočet: období 12. 2020 [online]. [cit. 2022-21-09]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/00240681/rozpocet/souhrnny?rad=t&obdobi=2012>.

Monitor – státní pokladna: souhrnný rozklikávací rozpočet: období 12. 2019 [online]. [cit. 2022-21-09]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/00240681/rozpocet/souhrnny?rad=t&obdobi=1912>.

Monitor – státní pokladna: souhrnný rozklikávací rozpočet: období 12. 2018 [online]. [cit. 2022-21-09]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/00240681/rozpocet/souhrnny?rad=t&obdobi=1812>.

Monitor – státní pokladna: souhrnný rozklikávací rozpočet: období 12. 2017 [online]. [cit. 2022-21-09]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/00240681/rozpocet/souhrnny?rad=t&obdobi=1712>.

Obec Radonice: Hromadná doprava [online]. [cit. 2022-29-08]. Dostupné z: <https://www.radonice.cz/pro-obcany/hromadna-doprava/>.

Obec Radonice: Kulturní centrum [online]. [cit. 2022-30-08]. Dostupné z: <https://www.radonice.cz/zivot-v-obci/kulturni-centrum/>.

Obec Radonice: Obecní policie [online]. [cit. 2022-02-09]. Dostupné z: <https://www.radonice.cz/obec-radonice/obecni-policie/>.

Obec Radonice: Obecní úřad: CzechPOINT [online]. [cit. 2022-07-09]. Dostupné z: <https://www.radonice.cz/obecni-urad/czechpoint/>.

Obec Radonice: Radonické listy: Ročník 2007: 1/2007 [online]. [cit. 2022-02-09]. Dostupné z: https://www.radonice.cz/wp-content/uploads/2021/01/RL-1_2007.pdf.

Obec Radonice: Radonické listy: Ročník 2009: 5/2009 [online]. [cit. 2022-10-09]. Dostupné z: https://www.radonice.cz/wp-content/uploads/2021/01/RL-5_2009.pdf.

Obec Radonice: Radonické listy: Ročník 2012: Září 2012 [online]. [cit. 2022-12-09]. Dostupné z: https://www.radonice.cz/wp-content/uploads/2019/05/RL_2012-09.pdf.

Obec Radonice: Radonické listy: Ročník 2014: Červen 2014 [online]. [cit. 2022-01-10]. Dostupné z: https://www.radonice.cz/wp-content/uploads/2019/05/RL_2014-06.pdf.

Obec Radonice: Radonické listy: Ročník 2017: Březen 2017 [online]. [cit. 2022-25-09]. Dostupné z: https://www.radonice.cz/wp-content/uploads/2019/05/RL2017_3n%C3%A1hled.pdf.

Obec Radonice: Radonické listy: Ročník 2018: Únor 2018 [online]. [cit. 2022-25-09]. Dostupné z: https://www.radonice.cz/wp-content/uploads/2019/05/RL2018_2web.pdf.

Obec Radonice: Radonické listy: Ročník 2020: Duben 2020 [online]. [cit. 2022-25-09]. Dostupné z: https://www.radonice.cz/wp-content/uploads/2020/05/RL2020_n%C3%A1hled.pdf.

Obec Radonice: Radonické listy: Ročník 2021: Únor 2021 [online]. [cit. 2022-25-09]. Dostupné z: <https://www.radonice.cz/wp-content/uploads/2021/02/RL2021.pdf>.

Obec Radonice: Radonické listy: Ročník 2022: Únor 2022 [online]. [cit. 2022-29-08]. Dostupné z: https://www.radonice.cz/wp-content/uploads/2022/02/RL2022_web.pdf.

Obec Radonice: Sport v obci [online]. [cit. 2022-30-08]. Dostupné z: <https://www.radonice.cz/zivot-v-obci/sport-v-obci/>.

Obec Radonice: Stručná historie obce [online]. [cit. 2022-18-08]. Dostupné z: <https://www.radonice.cz/obec-radonice/strucna-historie-obce/>.

Obec Radonice: Územní plán: Textová část – Odůvodnění ÚP [online]. [cit. 2022-18-08]. Dostupné z: <https://www.radonice.cz/obec-radonice/uzemni-plan/>.

Obec Radonice: Základní informace o obci [online]. [cit. 2022-18-08]. Dostupné z: <https://www.radonice.cz/obec-radonice/zakladni-informace-o-obci/>.

Organizační řád obce Radonice [online]. [cit. 2022-07-09]. Dostupné z: <https://www.radonice.cz/wp-content/uploads/2019/07/Organiza%C4%8Dn%C3%AD-%C5%99%C3%A1d-obce-aktualizace-2019.pdf>.

Smlouva o dílo na provedení stavby „Obytná zástavba Radonice p. p. č. 205/9 a Propojení vodovodu Vinořská [online]. [cit. 2022-01-09]. Dostupné z: https://www.radonice.cz/wp-content/uploads/2019/06/Smlouva_19_2018.pdf.

Smlouva o nájmu prostoru sloužícímu k podnikání [online]. [cit. 2022-02-09]. Dostupné z: https://www.radonice.cz/wp-content/uploads/2019/11/Smlouva_52_2019.pdf.

Smlouva o nájmu prostoru sloužícímu k podnikání [online]. [cit. 2022-02-09]. Dostupné z: https://www.radonice.cz/wp-content/uploads/2019/10/Smlouva_48_2019.pdf.

Smlouva o pronájmu budovy kulturního domu [online]. [cit. 2022-02-09]. Dostupné z: https://www.radonice.cz/wp-content/uploads/2019/07/Smlouva_16_2018.pdf.

Smlouva o spolupráci [online]. [cit. 2022-02-09]. Dostupné z: https://www.radonice.cz/wp-content/uploads/2021/01/Smlouva_1_2021.pdf.

TJ Slavia Radonice: Historie [online]. [cit. 2022-30-08]. Dostupné z: <https://slavia-radonice.cz/historie/>.

Veřejnoprávní smlouva mezi obcemi o zajištění povinné školní docházky v jiné obci [online]. [cit. 2022-02-09]. Dostupné z: https://www.radonice.cz/wp-content/uploads/2019/07/Smlouva_13_2018.pdf.

Veřejný rejstřík a Sbírka listin: Výpis z obchodního rejstříku NĚMCOVA SELSKÁ MLÉKÁRNA RADONICE s.r.o. [online]. [cit. 2022-05-09]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik-firma.vysledky?subjektId=497205&typ=PLATNY>.

Zápis č. 37/2020 ze schůze Rady obce konané dne 9.11.2020 na obecním úřadě v Radonicích [online]. [cit. 2022-23-09]. Dostupné z: <https://www.radonice.cz/wp-content/uploads/2020/11/Rada20201109.pdf>.

Zápis z 10. zasedání zastupitelstva obce konaného 16.6.2016 v sále Obecního domu v Radonicích [online]. [cit. 2022-12-09]. Dostupné z: <https://www.radonice.cz/wp-content/uploads/2019/07/ZO20160616.pdf>.

Zápis z 11. zasedání zastupitelstva obce konaného 13.9.2016 v sále Obecního domu v Radonicích [online]. [cit. 2022-15-09]. Dostupné z: <https://www.radonice.cz/wp-content/uploads/2019/07/ZO20160913-1.pdf>.

Zápis z 11. zasedání zastupitelstva obce konaného 15.6.2020 v zasedací místnosti Obecního úřadu v Radonicích [online]. [cit. 2022-30-09]. Dostupné z: <https://www.radonice.cz/wp-content/uploads/2020/06/ZO20200615.pdf>.

Zápis z 13. zasedání zastupitelstva obce konaného 12.10.2020 v sále Obecního domu v Radonicích [online]. [cit. 2022-27-09]. Dostupné z: <https://www.radonice.cz/wp-content/uploads/2020/10/ZO20201012.pdf>.

Zápis z 13. zasedání zastupitelstva obce konaného 8.12.2016 v sále Obecního domu v Radonicích [online]. [cit. 2022-21-09]. Dostupné z: <https://www.radonice.cz/wp-content/uploads/2019/07/ZO20161208.pdf>.

Zápis z 14. zasedání zastupitelstva obce konaného 14.12.2020 v sále Obecního domu v Radonicích [online]. [cit. 2022-22-09]. Dostupné z: <https://www.radonice.cz/wp-content/uploads/2021/01/ZO20201214.pdf>.

Zápis z 16. zasedání zastupitelstva obce konaného 12.9.2017 v sále Obecního domu v Radonicích [online]. [cit. 2022-21-09]. Dostupné z: <https://www.radonice.cz/wp-content/uploads/2019/07/ZO20170912.pdf>.

Zápis z 18. zasedání zastupitelstva obce konaného 22.9.2021 v zasedací místnosti Obecního úřadu v Radonicích [online]. [cit. 2022-22-09]. Dostupné z: <https://www.radonice.cz/wp-content/uploads/2021/10/ZO20210922.pdf>.

Zápis z 18. zasedání zastupitelstva obce konaného 6.12.2017 v Obecním domě v Radonicích [online]. [cit. 2022-21-09]. Dostupné z: <https://www.radonice.cz/wp-content/uploads/2019/07/ZO20171206.pdf>.

Zápis z 19. zasedání zastupitelstva obce konaného 7.12.2021 v Obecním domě v Radonicích [online]. [cit. 2022-22-09]. Dostupné z: <https://www.radonice.cz/wp-content/uploads/2021/12/ZO20211207.pdf>.

Zápis z 25. zasedání zastupitelstva obce konaného 24.9.2018 v zasedací místnosti Obecního úřadu v Radonicích [online]. [cit. 2022-21-09]. Dostupné z: <https://www.radonice.cz/wp-content/uploads/2019/07/ZO20180924.pdf>.

Zápis z 3. zasedání zastupitelstva obce konaného 10.12.2018 v zasedací místnosti Obecního úřadu v Radonicích [online]. [cit. 2022-21-09]. Dostupné z: <https://www.radonice.cz/wp-content/uploads/2019/07/ZO20181210.pdf>.

Zápis z 5. zasedání zastupitelstva obce konaného 6.6.2019 v zasedací místnosti Obecního úřadu v Radonicích [online]. [cit. 2022-22-09]. Dostupné z: <https://www.radonice.cz/wp-content/uploads/2019/07/ZO20190606.pdf>.

Zápis z 8. zasedání zastupitelstva obce konaného 12.12.2019 v zasedací místnosti Obecního úřadu v Radonicích [online]. [cit. 2022-22-09]. Dostupné z: <https://www.radonice.cz/wp-content/uploads/2020/01/ZO20191212-1.pdf>.

Zápis z 9. zasedání zastupitelstva obce konaného 17.3.2016 v sále Obecního domu v Radonicích [online]. [cit. 2022-12-09]. Dostupné z: <https://www.radonice.cz/wp-content/uploads/2019/07/ZO20160317.pdf>.

Zápis z veřejného ustavujícího zasedání Zastupitelstva obce Radonice konaného 31.10.2018 v sále Obecního domu v Radonicích [online]. [cit. 2022-07-09]. Dostupné z: <https://www.radonice.cz/wp-content/uploads/2019/07/ZO20181031.pdf>.

Zápis ze 17. zasedání zastupitelstva obce konaného 30.6.2021 v sále Obecního domu v Radonicích [online]. [cit. 2022-30-09]. Dostupné z: <https://www.radonice.cz/wp-content/uploads/2021/07/ZO20210630.pdf>.

7 SEZNAM TABULEK, GRAFŮ A ZKRATEK

7.1 Seznam tabulek

Tabulka 1 Počet zastupitelů na obyvatele.....	16
Tabulka 2 Nezaměstnanost v obci Radonice 2014-2022	28
Tabulka 3 Stav rozpočtu obce Radonice v tis. Kč 2017-2021	43
Tabulka 4 Struktura příjmů obce Radonice 2017-2021	44
Tabulka 5 Struktura výdajů obce Radonice 2017-2021	46

7.2 Seznam grafů

Graf 1 Vývoj počtu obyvatel 1971-2021	26
Graf 2 Průměrný věk obyvatel mezi lety 2000–2021	27
Graf 3 Volební účast ve volbách do zastupitelstva 2006-2022	35

7.3 Seznam zkratk

ČSÚ – Český statistický úřad

MAS – Místní akční skupina

ODS – Občanská demokratická strana

SNK – Sdružení nezávislých kandidátů

ZŠ – Základní škola

7.4 Legislativní zdroje

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení).

7.5 Rozhovory

Rozhovor č. 1 se starostou Radonic z března 2022

Rozhovor č. 2 s ředitelkou základní školy v Radonicích z března 2022

Rozhovor č. 3 se zastupitelem v Radonicích ze září 2022

Rozhovor č. 4 se zastupitelkou v Radonicích ze září 2022

Rozhovor č. 5 s místostarostou Radonic z prosince 2022

7.6 Přílohy

Příloha č. 1 – Otázky pro veřejné činitele Radonic.

PŘÍLOHY

Příloha č. 1

Rozhovor č. 1 - seznam otázek pro starostu Radonic

Co obec v rámci výkonu přenesené správy realizuje?

Jak dlouho jste v obci zastupitelem?

Jak se v obci sestavují kandidátní listiny?

Jaká je v zastupitelstvu personální stabilita?

Proč v roce 2010 kandidovaly dvě kandidátky, měla jedna z nich protestní potenciál?

Co Vás motivuje být starostou?

Jaká je motivace zastupitelů kandidovat do zastupitelstva?

Jsou Radonice obcí s údržbářskou správou, nebo jde obci o investice a rozvoj?

Co obci schází ohledně její vybavenosti?

Jaké investice byly v Radonicích realizovány?

Kdo obvykle přichází s impulsem k investiční akci v obci?

Jsou občané iniciátory některých investic/plánů?

Jaké dotace obec čerpala?

Jak často zasedá zastupitelstvo?

Jak často zasedá rada?

Konají se někdy v obci pracovní jednání zastupitelstva (před veřejným jednáním zastupitelstva)? Jak často?

Kdo tato jednání iniciuje, kdo předkládá návrhy jednání?

Panují v zastupitelstvu nějaké neshody kvůli rozhodnutí v něm?

Zajímají se o chod obce občané?

Byly někdy stížnosti na vedení obce ze strany občanů?

Jaký je v Radonicích vztah mezi starousedlíky a novousedlíky?

Mají mezi sebou občané nějaké historické rozepře?

Rozhovor č. 2 - seznam otázek pro ředitelku školy v Radonicích

Proč škola v Radonicích vznikla?

Kolik pojme škola žáků?

Čím škola vyniká v rámci svého vybavení?

Má škola nějaké nedostatky, které brání jejímu rozvoji?

Rozhovor č. 3 a 4 - seznam otázek pro zastupitele obce

Proč jste se rozhodl/a být zastupitelem/zastupitelkou?

Jak se v obci sestavují kandidátní listiny?

Proč v obci opakovaně kandiduje pouze jedna kandidátní listina?

Proč v obci kandiduje 15 zastupitelů?

Sestavuje Vaše politické sdružení volební program?

Kdo obvykle přichází s impulsem k investiční akci v obci?

Jsou občané iniciátory některých investic/plánů?

Jak hodnotíte velké investice v obci typu výstavba školy?

Jsou v obci nějaké dobrovolné spolky nebo sdružení?

Jakým způsobem tyto spolky obec podporuje?

Jakým způsobem se spolky a sdružení podílejí na rozhodování v obci?

Co obci schází, co se týče její vybavenosti?

Má obec dostatečnou infrastrukturu?

Tvoří občanská vybavenost nějaký problém?

Je kapacita školy a školky pro Vaši obec a okolní obce dostačující?

Panuje v zastupitelstvu nějaká neshoda, kvůli rozhodnutím v něm?

Jsou rozhodnutí zastupitelstva předmětem neshod mezi obyvateli obce?

Vzniká proti některým rozhodnutím odpor?

Konají se někdy v obci pracovní jednání zastupitelstva (před veřejným jednáním zastupitelstva)? Jak často?

Kdo tato jednání iniciuje, kdo předkládá návrhy jednání?

Jaké plány má obec v budoucnosti?

Rozhovor č. 5 - seznam otázek pro místostarostu

Proč je v obci zřízena rada?

Jak rada funguje?

Kdo iniciuje investice v obci?

V obci byl v posledních letech velký nárůst obyvatelstva, jak se noví obyvatelé podílejí na politickém a kulturním životě obce?

Jak život v obci ovlivňuje bezprostřední blízkost Prahy?

Jak složité je pro obec získat dotaci?

Jakým způsobem získává obec dotace?

Pomáhá nějak lepšímu financování obce stranická příslušnost některého ze zastupitelů?
Případně jak?